એજિયન અક્ષર

વર્ષ - ૨૦૧૦-'૧૧

ડૉ. સી.પી.પટેલ
પ્રિન્સીપાલ

સંપાદકો :
ડૉ. કૌશલબહેન યાદવ
ડૉ. રમેશ પટેલ
આસિ.પ્રોફેસર

A.G.Teachers College

Run By Ahmedabad Education Society

(Accredited "A" by NAAC-UGC)

Commerce Six road, Navrangpura, Ahmedabad-09

Phone No. : 079-26442451

Email :agteacherscollege1952@yahoo.com

Website : www.agteacherscollege.ac.in

Teaching Staff

Dr. C.P.Patel
PRINCIPAL

Dr. B.R.Chaudhari

Dr.J.R.Dave

Dr. K.H.Yadav

Dr. S.L.Solanki

Dr. R.M.Patel

Administrative Staff

Mr. H.J.Shah

Mrs. G.R.Parikh

Mr. M.P.Parmar

B.G.Gohel
(Computer Instructor)

Z.H.Patwari
(Librarian)

Other Supporting Staff

Mrs. C.H.Patel

Mr. M.A.Chauhan

Mr. R.J.Patel

વાંચે ગુજરાત કાર્યક્રમ

ગીત ગાન કાર્યક્રમ

સ્વર્ણિમ ગુજરાત અંતર્ગત યોજાયેલ સ્પર્ધાઓ

ક્વિઝ સ્પર્ધા

એકાંકી નાટક

રંગોળી સ્પર્ધા

કાવ્ય પઠન

રમત ગમત

રમત ગમત

શ્રી હર્ષવદનભાઈ શેઠ

વ્યાખ્યાનમાળા

શ્રી ટી.જે.પુરાણી

ડૉ. શ્રીવા શાહ

શ્રી પ્રવીણભાઈ વ્યાસ

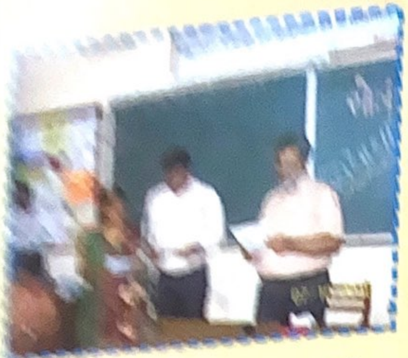

[illegible]

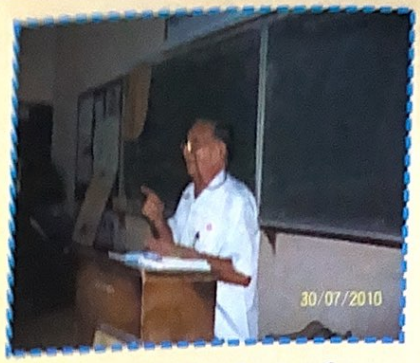

ડૉ. થાનકી - એક્યુપ્રેશર કાર્યક્રમ

દેશભક્તિ ગીતોનો કાર્યક્રમ

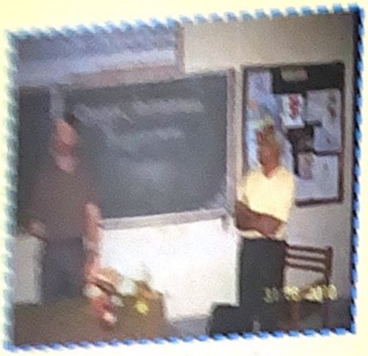

[illegible]

વૃક્ષારોપણની ઉજવણી

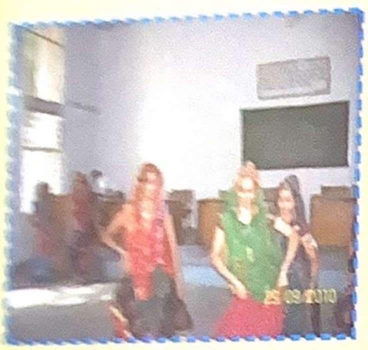

ગરબા સ્પર્ધા

ગુ.યુનિ. હીરક જયંતી મહોત્સવ

નવરાત્રી મહોત્સવ

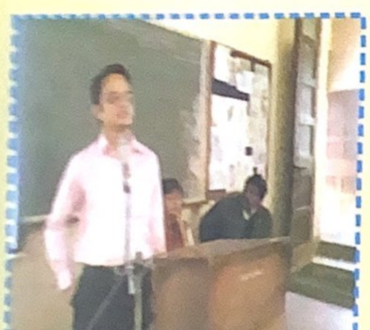

E-Sense જોબ પ્લેસમેન્ટ કાર્યક્રમ

માનવ અધિકારો સંદર્ભે કાર્યક્રમ

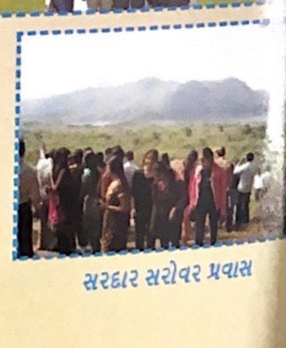

સરદાર સરોવર પ્રવાસ

એજિયન અક્ષર

વર્ષ - ૨૦૧૦-'૧૧

ડૉ. સી.પી.પટેલ
પ્રિન્સીપાલ

સંપાદકો :
ડૉ. કૌશલબહેન યાદવ
ડૉ. રમેશ પટેલ
આસિ. પ્રોફેસર

એ.જી.ટીચર્સ કૉલેજ

કોમર્સ છ રસ્તા પાસે, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૦૯

ફોન : ૦૭૯-૨૬૪૪૨૪૫૧

Email :agteacherscollege1952@yahoo.com

Website : www.agteacherscollege.ac.in

=અનુક્રમણિકા=

૧.	સંપાદકીય...	૧
૨.	આચાર્યના બે બોલ...	૨
૩.	વિદ્યાર્થી પ્રતિનિધિ મંડળ	૩
૪.	કૉલેજ સ્ટાફ	૪
૫.	છેલ્લા પાંચ વર્ષની વિદ્યાર્થી માહિતી	૬
૬.	૨૦૦૯-'૧૦ના પુરસ્કર્તા	૭
૭.	**Event list**	૮
૮.	વર્ષ ૨૦૧૦-'૧૧ના તાલીમાર્થીઓ	૯
૯.	અક્ષરની ઉપાસના : શ્રી વિષ્ણુપ્રસાદ ભટ્ટ	૨૦
૧૦.	પ્રશિક્ષણમાં ખાનગીકરણ.. : ડૉ. બી.આર.ચૌધરી	૨૪
૧૧.	વંદે માતરમ્ : ડૉ. જ્યોતિ દવે	૨૬
૧૨.	***Reshaping Teacher...... :*** **Dr.Kaushal.Yadav**	૨૭
૧૩.	લોકશાહી અને શિક્ષણ : ડૉ. રમેશ પટેલ	૩૦
૧૪.	કાવ્ય : શ્રી નૈષધ મકવાણા	૩૨
૧૫.	ઈન્ફરમેશન ટેક્નોલોજી... : પથિક બારોટ	૩૩
૧૬.	અહેવાલ : ઉર્વિશ પટેલ	૩૫
૧૭.	વિદ્યાર્થીઓની કલમે.....	૩૮
	ગાયત્રી પટેલ કરશન પટેલ	
	વૈભવી પટેલ રાહુલ ઠક્કર	
	વિધિ ઓઝા અરૂણ વસાવા	
૧૭	કાવ્ય વિભાગ.....	૪૬
	રાહુલ ઠક્કર પ્રિયંકા રાવત	
	શક્તિ ખેર દિપા પંચાલ	
	મુકેશ ગજ્જર મોનાઝ મેમણ	
	શ્વેતા શહા	

સંપાદકીય...

વિદ્યાર્થી મિત્રો,

નમસ્કાર,

'એજિયન અક્ષર' અંક આપના હાથમાં આવશે ત્યાં સુધી આપના વાર્ષિક પાઠ પૂરા થઈ ગયા હશે. ઘણા વર્ષો પછી કૉલેજનો આ અંક આપના હાથમાં મૂકતા આનંદની લાગણી અનુભવીએ છીએ. અત્યાર સુધી 'અક્ષર' નામના પચીસ અંકો બહાર પડ્યા. એ.જી. માંથી વિદ્યાર્થી અભ્યાસ પૂર્ણ કરીને જાય છે ત્યારે તે 'એજિયન' કહેવાય છે. તેથી નવો વિચાર આવ્યો કે આ મેગેઝિનનું નામ 'એજિયન અક્ષર' રાખીએ, સૌએ આ નામને વધાવી લીધું એટલે આ અંક નવા નામકરણનો પ્રથમ અંક બન્યો છે. છેલ્લે 'અક્ષર'ના નામે ૧૯૯૮-'૯૯માં અંક પ્રગટ થયો હતો ત્યાર પછી આ અંક ૨૦૧૦-'૧૧માં નવા 'એજિયન અક્ષર' નામે પ્રગટ થયો. એટલે કે પૂરા બાર વર્ષે !!!

આ વર્ષે વિદ્યાર્થીઓનો ઉત્સાહ જોતાં વળી પાછો અમે ઉપાડો લીધો. આર્થિક મદદની વિદ્યાર્થીમંડળે બાંહેધરી આપી, જાહેરાતો લાવવાનું નક્કી થયું. આમ નાણા ભંડોળ અને શબ્દ ભંડોળ એકઠા થયા એટલે માહિતીસભર આ અંક આપના સુધી પહોંચી શક્યો.

આ અંકમાં આ જ કૉલેજના નિવૃત્ત આચાર્ય શ્રી વિષ્ણુભાઈ ભટ્ટ સાહેબે 'અક્ષરની ઉપાસના' લેખ દ્વારા એ.જી.ની જન્મકુંડળી આપી છે. તેમાં એ.જી.ની ખુમારી જોવા મળે છે. આનંદની વાત તો એ છે કે એ.જી.ના જ ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી અને હાલમાં પાટણ જિલ્લાના જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી શ્રી નૈષધભાઈ મકવાણા સાહેબે પોતાના બે કાવ્યો આપી અંકની શોભા વધારી છે.

આ અંકમાં વિદ્યાર્થીઓના વિચારોને અભિવ્યક્ત કરવાનો મોકો આપ્યો છે. કેટલાંક વિદ્યાર્થીઓનો જિંદગીનો પહેલો લેખ હશે, જેવો હશે તેવો પણ પ્રથમ લેખ કે કાવ્ય છપાય છે ત્યારે વર્ણવી ન શકાય તેવો આનંદ અને રોમાંચ થતો હોય છે. મિત્રો તમને આ રીતે આનંદીત જોઈને અમે કેટલા આનંદીત થશું તે ખબર છે ?!! આ અંકમાં દરેક વિદ્યાર્થીની વ્યક્તિગત માહિતી, કૉલેજની સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ અને તેના ફોટા, કૉલેજનો ગ્રુપ ફોટો તેમજ અધ્યાપકો અને વિદ્યાર્થીઓના લેખો લેવામાં આવ્યા છે. મિત્રો, આપના માટે આ એક દસ્તાવેજી પૂરાવો બની રહેશે.

મિત્રો, આપના લેખો અને કાવ્યો આવ્યા તેમાં માતા-પિતા ઉપરના વધુ જોવા મળ્યા,(જો કે બધાને સ્થાન આપી શક્યા નથી) આનંદ થયો અને સાથે-સાથે એટલી તો ખાત્રી થઈ કે આ પેઢી હવે વધુ વૃધ્ધાશ્રમો નહીં બનવા દે - સલામ છે મિત્રો

આપ યુનિવર્સિટી પરીક્ષાની તૈયારીમાં હશો. આપ ઊંચી સિધ્ધિ હાંસલ કરો તેવી અમારી તથા એ.જી. પરિવારની શુભેચ્છા અને આશીર્વાદ.

તા. ૦૫/૦૩/૨૦૧૧

શનિવાર, વાર્ષિક દિન

- ડૉ. કૌશલબહેન યાદવ

- ડૉ. રમેશ પટેલ

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

બારોટ આરતી માસુકભાઈ   ચૌધરી વિનોદ રમેશભાઈ

આચાર્યના બે બોલ...

'અક્ષર' અંક એ.જી.ટીચર્સ કૉલેજ દ્વારા છેલ્લે ૧૯૯૮-'૯૯માં બહાર પડેલો. પૂરા ૧૨ વર્ષ પછી 'અક્ષર' મૌનવ્રત તોડીને, પુનર્જન્મ લઈ નવા નામ નામાભિધાન 'એજિયન અક્ષર' સાથે સૌ એજિયન સમક્ષ મુકવામાં આવી રહ્યો છે. તે માટે અત્યંત હર્ષની લાગણી અનુભવું છું.

અત્રે વિદ્યાર્થી મંડળના ઉપાધ્યક્ષા તરીકે ઉત્સાહી પ્રાધ્યાપિકા ડૉ. કૌશલબહેન યાદવ હોય સાથે સામયિકો/પુસ્તકોના સંપાદન, પ્રકાશનના ખજાના એવા ઉત્સાહી પ્રાધ્યાપક ડૉ. રમેશભાઈ પટેલ હોય, તેમની સાથે અન્ય પ્રાધ્યાપકોની પ્રેરણા હોય પછી પરિણામ 'એજિયન અક્ષર' સ્વરૂપે આપની સમક્ષ આપના હાથમાં પ્રસ્તુત છે. કૉલેજના સૌ અધ્યાપકો, વિદ્યાર્થીઓને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન...

અત્રે જાહેરાત દ્વારા આર્થિક સહયોગ આપનાર મિત્રો શ્રી કમલેશભાઈ જેસ્વાલ, નીરવ પ્રકાશન, જી.એસ. ઉર્વિશ પટેલ તથા બહેન વિધિનો આભાર માનું છું. દરેક પેઈઝના સૌજન્ય રૂપે આર્થિક સહયોગ આપનાર સૌ વિદ્યાર્થીઓનો પણ હૃદયપૂર્વક આભાર માનું છું.

સૌ વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનોને પરીક્ષાની શુભેચ્છા.

- ડૉ. સી.પી.પટેલ

(આચાર્ય)

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

જોષી મીનાબહેન હુમ્બાજી — કડિયા કામિની બિપીનભાઈ

વિદ્યાર્થી પ્રતિનિધિ મંડળ

ડૉ. સી.પી.પટેલ

અધ્યક્ષ

ઉર્વિશ આઈ.પટેલ

જી.એસ.

- વ્યાયામ, યોગા ખેલકૂદ ધારા

પ્રિયંકા ઓ.જૈન

એલ.આર.

- સી.ડબલ્યુ.ડી.સી.
- સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિ ધારા

ડૉ. કે.એચ.યાદવ

ઉપાધ્યક્ષા

શીતલ કે.પટેલ

- પ્રાર્થના મંડળ
- શૈક્ષણિક પ્રવાસ
- કલા-કૌશલ્ય ધારા

રજનીકાંત એમ.પટેલ

- શૈક્ષણિક પ્રવાસ
- જ્ઞાનાત્મક ધારા

મયંક એમ. વ્યાસ

- સામાજિક અને આરોગ્ય કમિટી ધારા
- જ્ઞાનાત્મક ધારા

કનીતા કે.બારીઆ

- સામાજિક અને આરોગ્ય ધારા
- વ્યાયામ-યોગ-ખેલકૂદ ધારા

શક્તિ કે.ખેર

- સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિ ધારા

વિધિ એન.ઓઝા

- સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિ ધારા

ભૂમિકા એ. ચોક્સી

- કલા - કૌશલ્ય ધારા

પ્રવીણ એસ.ઝા

- નાટ્ય ધારા

ગાયત્રી જે. પટેલ

- નાટ્ય ધારા

આરતી એમ. બારોટ

- ગીત-સંગીત નૃત્ય ધારા

રીમા એસ. રાજપુરોહિત

- ગીત-સંગીત નૃત્ય ધારા

અનુશા કે. પટેલ

- ગીત-સંગીત નૃત્ય ધારા

ઈન્દુ યુ. રાજગોર

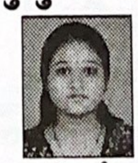

- સામુદાયિક સેવા ધારા

ભાવિનકુમારી કે. પટેલ

- સામુદાયિક સેવા ધારા

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

કટારા રાજુભાઈ દલાભાઈ — ખેર શક્તિસિંહ કાકુભાઈ

કૉલેજ શૈક્ષણિક સ્ટાફ

ક્રમ	નામ	હોદ્દો	આ કૉલેજમાં જોડાયા તારીખ	સરનામું
૧.	ડૉ. સી.પી.પટેલ	પ્રિન્સીપાલ	૦૧/૦૬/૨૦૦૨	બી/૬, પુરોહિત પાર્ક, નાના બજાર, વલ્લભ વિદ્યાનગર. ફોન : ૦૨૬૯૨-૨૩૧૮૯૦ મો. ૯૪૨૮૪૯૧૫૧૭
૨.	ડૉ. બી.આર. ચૌધરી	એસો. પ્રોફેસર	૦૧/૧૦/૧૯૮૧	બી/૬, શિવાલિક બંગ્લોઝ, રતનપુરા ગામની સામે, વસ્ત્રાલ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૧૮ ફોન : ૦૭૯-૨૯૨૯૨૯૧૩ મો. ૯૮૨૪૧૪૨૯૨૨
૩.	ડૉ. જે.આર. દવે	એસો. પ્રોફેસર	૨૭/૦૮/૧૯૯૦	૨૩, હિન્દુ કોલોની, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૦૯ ફોન : ૦૭૯-૨૬૪૬૮૮૧૧
૪.	ડૉ. કે. એચ. યાદવ	આસિ. પ્રોફેસર	૩૦/૦૮/૧૯૯૭	૮, મહાવીરનગર સોસાયટી, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ-૦૯ મો. ૯૩૭૭૩૩૩૩૦૨
૫.	ડૉ. એસ.એલ.સોલંકી	આસિ. પ્રોફેસર	૧૧/૦૯/૧૯૯૭	બી/૧૫, ડુપ્લેક્ષ શુકન બંગ્લોઝ, ૮૦ ફૂટ ચાણક્યપુરી રોડ, ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ-૬૧ મો. ૯૯૨૪૦૫૦૫૯૧
૬.	ડૉ. આર.એમ.પટેલ	આસિ. પ્રોફેસર	૦૧/૦૮/૨૦૦૩	ઈ-૩૦૪, નીલકંઠ પાર્ક, સેન્ટ ઝેવિયર્સ લોયેલા સ્કૂલ પાસે, મેમનગર, અમદાવાદ-૫૨ ફોન : ૦૭૯-૨૭૯૧૨૭૮૯ મો. ૯૪૨૮૧૨૧૨૯૧

કૉલેજ વહીવટી સ્ટાફ

ક્રમ	નામ	હોદ્દો	આ કૉલેજમાં જોડાયા તારીખ	સરનામું
૧.	શ્રી એચ.જે.શાહ	સિનિયર ક્લાર્ક	૦૧/૦૪/૧૯૯૭	૧૪, આશના એપાર્ટમેન્ટ, લાડ સોસાયટી પાસે, દેવાણી ફ્લેટની સામે, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ-૧૫ ફોન : ૦૭૯-૨૬૭૬૫૭૧૦ મો. ૯૮૨૫૯૪૦૪૧૨
૨.	શ્રીમતી જી.આર.પરીખ	જુનિયર ક્લાર્ક	૨૩/૦૩/૧૯૯૬	૧૩, ન્યુ પરમેશ્વર પાર્ક સોસાયટી, ન્યુ સિવિલ હોસ્પીટલની પાછળ, અસારવા, અમદાવાદ-૧૬ ફોન : ૦૭૯-૨૨૬૮૪૭૪૪ મો. ૯૪૨૬૪૩૩૨૮૩
૩.	શ્રી એમ.પી.પરમાર	જુનિયર ક્લાર્ક	૦૧/૦૮/૧૯૯૭	એ/૪, આસોપાલવ સોસાયટી, કાલીકુંડ, ધોળકા, જિ. અમદાવાદ મો. ૯૭૨૫૮૪૦૯૨૨
૪.	કુ. બી.જી.ગોહેલ	કમ્પ્યુટર ઈન્સ્ટ્રક્ટર	૧૧/૦૭/૨૦૦૭	ડી-૬, શાયોના પાર્ક, સન એન સ્ટેપ ક્લબ પાસે, મેમનગર, અમદાવાદ-૫૨ ફોન : ૦૭૯-૨૭૪૩૩૮૧૧
૫.	શ્રીમતી ઝેડ. એચ.પટવારી	લાયબ્રેરીયન	૧૪/૦૭/૨૦૦૬	એન-૨, સૌન્દર્ય એપાર્ટમેન્ટ, ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ-૬૧ મો. ૯૨૨૮૩૯૨૬૫૭

અન્ય મદદનીશ સ્ટાફ

૬.	શ્રીમતી સી.એચ.પટેલ	પટાવાળા	૦૭/૦૨/૧૯૯૨	ઠાકોર વાસ, સ્ટેટ બેન્કની પાસે, મેમનગર, અમદાવાદ-૫૨ મો. ૯૯૯૮૬૭૪૭૦૬ (પી.પી.)
૭.	શ્રી એમ.એ.ચૌહાણ	સ્વિપર	૧૫/૦૪/૨૦૦૯	૧૩, વાલ્મિકી વાસ, લાલ બંગ્લોઝની પાછળ, સી.જી.રોડ, એલીસબ્રિજ, અમદાવાદ-૦૬ મો. ૯૪૨૮૪૧૦૫૦૩
૮.	શ્રી આર.જે.પટેલ	પટાવાળા	૦૧/૦૯/૨૦૧૦	જી/ ૬, નિકુંજ ફ્લેટ, અંધ ગર્લ્સ સ્કૂલ પાછળ, મેમનગર, અમદાવાદ-૫૨ મો. ૯૮૭૯૨૪૨૬૧૩

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :
પરમાર પ્રીતિબેન બાલુભાઈ   પટેલ કરશનભાઈ પાતાભાઈ

છેલ્લા પાંચ વર્ષનું પરિણામ

વિગત	૨૦૦૫-'૦૬	૨૦૦૬-'૦૭	૨૦૦૭-'૦૮	૨૦૦૮-'૦૯	૨૦૦૯-'૧૦
ડિસ્ટી.	૮૩	૭૯	૫૯	૬૨	૮૧
ફર્સ્ટ ક્લાસ	૧૧	૧૪	૨૨	૧૭	૦૯
સેકન્ડ ક્લાસ	૦૫	૦૪	૧૨	૦૮	૦૧
પાસ ક્લાસ	-	-	૦૧	૦૨	-
ટોટલ	૯૯	૯૭	૯૪	૮૯	૯૧
ટકા	૧૦૦%	૧૦૦%	૧૦૦%	૯૭.૮૦%	૧૦૦%

છેલ્લા પાંચ વર્ષની વિષય પ્રમાણે સંખ્યા

વિષયો	૨૦૦૫-'૦૬	૨૦૦૬-'૦૭	૨૦૦૭-'૦૮	૨૦૦૮-'૦૯	૨૦૦૯-'૧૦
ગુજરાતી	૩૫	૩૪	૨૮	૩૩	૩૨
સા.વિજ્ઞાન	૩૯	૨૮	૩૨	૩૪	૪૩
અંગ્રેજી	૧૪	૧૨	૧૩	૧૩	૧૧
ગણિત	૨૯	૩૨	૨૯	૨૨	૨૧
વિજ્ઞાન	૨૩	૨૪	૨૬	૨૬	૨૧
કમ્પ્યુટર	૦૬	૦૮	૨૮	૦૩	૦૦
એકાઉન્ટ	૨૬	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮
વા.વ્યવસ્થા	૨૬	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮

છેલ્લા પાંચ વર્ષના વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા

	૨૦૦૫-'૦૬		૨૦૦૬-'૦૭		૨૦૦૭-'૦૮		૨૦૦૮-'૦૯		૨૦૦૯-'૧૦		કુલ	
	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ
એસ.સી.	૦૬	૦૨	૦૬	૦૩	૦૭	૦૩	૦૭	૦૪	૦૧	૦૬	૨૭	૧૮
કુલ	૦૮		૦૯		૧૦		૧૧		૦૭		૪૫	
એસ.ટી.	૧૧	૦૫	૦૭	૦૮	૦૭	૦૬	૦૫	૦૫	૦૪	૦૭	૩૪	૩૧
કુલ	૧૬		૧૫		૧૩		૧૦		૧૧		૬૫	
બક્ષીપંચ	૦૮	૧૩	૧૧	૧૭	૦૯	૧૨	૧૨	૧૨	૧૭	૧૨	૫૭	૬૬
કુલ	૨૧		૨૮		૨૧		૨૪		૨૯		૧૨૩	
અન્ય	૩૮	૧૬	૨૭	૧૮	૪૦	૧૨	૩૬	૦૭	૪૧	૦૪	૧૮૨	૫૭
કુલ	૫૪		૪૫		૫૨		૪૩		૪૫		૨૩૯	
કુલ	૬૩	૩૬	૫૧	૪૬	૬૩	૩૩	૬૦	૨૮	૬૩	૨૯	૩૦૦	૧૭૨
ટોટલ	૯૯		૯૭		૯૬		૮૮		૯૨		૪૭૨	

૨૦૦૯-'૧૦માં કોલેજમાં પ્રથમ આવનાર વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનો

● કોલેજમાં સમગ્ર રીતે પ્રથમ ●

(૧) ભાઈઓમાં પ્રથમ : વોરા રોબીન નલિનભાઈ
(નોબલ ફાઉન્ડેશન તરફથી)

(૨) બહેનોમાં પ્રથમ : પટેલ ભૂમિકાબેન બાબુભાઈ
(મમતા કન્સ્ટ્રક્શન તરફથી)

● બી.એડ્. પાર્ટ-૨માં વિષયવાર પ્રથમ આવનાર ●

(૧) ગુજરાતી : તલપાડા કમલેશ અંબાલાલ
(હફસા મહેમુદ ટોપીવાળા તરફથી)

(૨) અંગ્રેજી : ઉપાધ્યાય વીણા ચંદ્રમૌલી
(જે.જે.ફેમીલી ટ્રસ્ટ તરફથી)

(૩) સા. વિજ્ઞાન : ચાવડા કાર્તિક સુરેશભાઈ
(કેશવલાલ શીવલાલ પટેલ તરફથી)

(૪) ગણિત : પટેલ અલ્પા ગોવિંદભાઈ
(ઓલ ઈન્ડિયા ગણિત ટીચર્સ એસો. તરફથી)

(૫) વિજ્ઞાન : પટેલ સ્વાતિ નલિનકુમાર
(નોબલ ફાઉન્ડેશન તરફથી)

(૬) એકાઉન્ટ : ભટ્ટ કવિતા મહેશકુમાર
(જે.જે.ફેમીલી ટ્રસ્ટ તરફથી)

(૭) કોમર્સ : મેહોત્રા નિધિ દિનેશકુમાર
(હફસા મહેમુદ ટોપીવાળા તરફથી)

Event list

	એક્યુપ્રેશરનું મહત્ત્વ (ડૉ. થાનકીસર)
૩૦/૦૭/૧૦	વૃક્ષારોપણ દિનની ઉજવણીનો કાર્યક્રમ
૩૧/૦૭/૧૦	માતાજીનો ગરબો સ્પર્ધા
૦૫/૦૮/૧૦	સ્વાતંત્ર્ય દિન નિમિત્તે થયેલ રાષ્ટ્રગીત સ્પર્ધા
૧૫/૦૮/૧૦	લોકસાહિત્ય વિષયક પરિચય વ્યાખ્યાન (શ્રી પ્રવીણભાઈ વ્યાસ)
૩૦/૦૮/૧૦	કારકિર્દી જાગૃતિ વિષયક કાર્યક્રમ (શ્રી અંશુમન દેસાઈ)
૩૦/૦૮/૧૦	સ્વર્ણિમ ગુજરાત અંતર્ગત ક્વિઝ સ્પર્ધા
૨૯/૦૯/૧૦	રમતોત્સવની ઉજવણી
૦૧/૧૦/૧૦	એકાંકી નાટક સ્પર્ધા
૨૩/૧૦/૧૦	એકાંકી નાટક - વિદ્યાર્થીઓની રુચિ પ્રમાણેનું જ્ઞાન
૨૨/૧૧/૧૦	ગુજરાત યુનિવર્સિટી હિરક મહોત્સવ (વાંચે ગુજરાત)ની ઉજવણી
૨૩/૧૧/૧૦	પ્રવાસ : સરદાર સરોવર ડેમ
૦૩/૧૨/૧૦	રેડ રિબન ક્લબ અંતર્ગત કાર્યક્રમ
૦૯/૧૨/૧૦	જૂના ગીતોના ગાન દ્વારા મનોરંજન કાર્યક્રમ (અરવિંદભાઈ બારોટ)
૦૪/૦૧/૧૧	Inclusive Education (ડૉ. ગ્રીવા શાહ)
૦૫/૦૧/૧૧	'શેક્સપીયર - એક વિશ્વમાનવ' વ્યાખ્યાન (શ્રી ટી.જે.પુરાની)
૦૭/૦૧/૧૧	વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત અંતર્ગત મહાત્મા મંદિર, ગાંધીનગરની મુલાકાત
૧૮/૦૧/૧૧	યોગક્ષેમ દ્વારા માનવ અધિકારના રક્ષણ વિષયક વ્યાખ્યાન
૨૨/૦૧/૧૧	સર્વાંગી શિક્ષણ (ડૉ. ભાલચંદ્રભાઈ જોષી)
૨૭/૦૧/૧૧	Esense તરફથી e-learning ની માહિતી બાબત
૨૮/૦૧/૧૧	J. Krishna Murthy on Education વિષયક વ્યાખ્યાન
૦૨/૦૨/૧૧	

●●●

વર્ષ ૨૦૧૦-'૧૧ના તાલીમાર્થીઓ

રોલ નં ૧
બારોટ આરતી માસુકભાઈ

કૃષ્ણનગર, અમદાવાદ-૪૯
મો. ૯૮૨૪૦૮૫૪૩૬
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૬૯ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૬૨ %
એમ.ફીલ.(ગુજરાતી) ૭૫ %

રોલ નં ૨
ચૌધરી વિનોદ રમેશભાઈ

મુ. મોટીચેર, જિ. સુરત
મો. ૯૯૦૯૨૮૮૭૨૫
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૫૫ %

રોલ નં ૩
જોષી મીનાબહેન લુમ્બાજી

ચાંદલોડીયા, અમદાવાદ.
મો. ૯૪૨૭૪૫૪૫૯૪
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૬૦.૪૪ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૪૭.૬૩ %

રોલ નં ૪
કડિયા કામિની બિપીનભાઈ

મેઘાણીનગર, અમદાવાદ-૧૬
મો. ૯૦૯૯૬૫૫૪૫૮/
૯૯૦૪૨૬૯૫૯૨/
૯૯૦૪૮૭૬૪૨૨
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૫૮.૫૫ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૫૩ %

રોલ નં ૫
કટારા રાજુભાઈ દલાભાઈ

મુ. ઢાડિયા, જિ. દાહોદ-૩૮૯૧૭૦
મો. ૯૫૩૭૮૯૫૨૭૩ /
૯૫૮૬૦૯૫૮૧૭
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૫૬.૫ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૪૩.૨૫ %

રોલ નં ૬
ખેર શક્તિસિંહ કાકુભાઈ

મુ. મુળબાવળા, જિ. સુરેન્દ્રનગર
મો. ૭૬૦૦૪૬૪૫૦૩ /
૯૮૭૯૯૬૧૪૨૮
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૫૯.૨૨ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૪૭.૮૭ %

રોલ નં ૭
મકવાણા સેજલબેન નટવરભાઈ

નડિયાદ-૩૮૭૦૦૧
ઘર. ૦૨૬૮-૨૫૬૯૩૪૫
મો. ૯૪૨૭૬૧૦૫૭૧/૯૯૦૪૧૨૧૩૧૩
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૫૮ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૫૪.૭૫ %

રોલ નં ૮
ઓઝા વિધિ નરેન્દ્રભાઈ

અમદાવાદ-૬૩
ઘર. ૦૭૯-૨૭૪૬૦૪૯૯
મો. ૮૫૧૧૭૨૧૦૧૪
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૬૮ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૬૦.૧૨ %
એમ.ફીલ.(ગુજરાતી) ૭૦.૫ %

: આ પેઈજના સૌજન્ય :

પરમાર જિજ્ઞાસા ભગવાનદાસ — પટેલ શીતલ કાન્તીભાઈ

રોલ નં ૯
પરમાર પ્રીતિબેન બાબુભાઈ

બાપુનગર, અમદાવાદ.
મો. ૯૭૨૫૮૧૫૮૦૪
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૬૨.૭૩ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૪૯ %

રોલ નં ૧૧
પટેલ કરશનભાઈ પાતાભાઈ

મુ. પતીયાસર, જિ. બનાસકાંઠા
ઘર. ૦૨૭૩૭-૨૯૧૨૭૦
મો. ૯૬૩૮૫૩૮૪૮૫
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૬૨.૫૫ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૪૮.૬૨ %

રોલ નં ૧૨
સથવારા ખુશ્બુ અરવિંદભાઈ

રાણીપ, અમદાવાદ.
મો. ૯૪૨૮૩૫૦૬૯૮
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૬૧.૨૨ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૫૯.૮૭ %

રોલ નં ૧૩
વ્યાસ મેઘા મહેન્દ્રકુમાર

ઓઢવ, અમદાવાદ-૧૬
ઘર. ૦૭૯-૨૨૮૭૦૦૦૪
મો. ૯૮૯૮૪૧૭૩૩૭/
૯૩૨૭૫૬૯૦૨૫
ગુજરાતી / સા. વિ.
બી.એ.(ગુજરાતી) ૫૩.૫૩ %
એમ.એ. (ગુજરાતી) ૫૪ %

રોલ નં ૧૪
બાબરીયા કાન્તાબેન ફતીયાભાઈ

મુ. વડબારા, જિ. દાહોદ-૩૮૯૧૫૧
મો. ૯૬૦૧૧૪૪૦૩૭/
૮૧૨૮૫૨૩૮૫૩
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૫૭ %
એમ.એ. (સા.વિ.) ૪૩ %

રોલ નં ૧૫
દોંગા વૈશાલી ગોરધનભાઈ

બાપુનગર, અમદાવાદ
ઘર. ૦૭૯-૬૫૧૨૧૦૯૧
મો. ૯૯૦૯૪૧૩૯૪૯
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૬૧ %
એમ.એ. (સા.વિ.) ૫૭ %

રોલ નં ૧૬
ગોહેલ પ્રતિક્ષાબેન નટવરભાઈ

અમદાવાદ-૧૩
ઘર. ૦૭૯-૨૭૪૧૨૦૭૫
મો. ૮૦૦૦૯૮૮૯૪૮/
૯૯૯૮૬૫૮૫૨૮
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૫૨ %

રોલ નં ૧૭
જાડેજા નીલાકુમારી ઘોઘુભાઈ

નરોડા, અમદાવાદ.
મો. ૯૭૨૬૧૪૨૮૬૫
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.)૬૧ %
એમ.એ. (સા.વિ.)૬૩ %

: આ પેઈજના સૌજન્ય :

પ્રજાપતિ હેતલબેન પ્રભુદાસ   પ્રજાપતિ કિંજલ કિશોરભાઈ

રોલ નં ૧૮
પરમાર જિજ્ઞાસા ભગવાનદાસ

અસારવા, અમદાવાદ-૧૬
ઘર. ૦૭૯-૨૨૬૮૧૦૫૭
મો. ૯૯૨૪૧૨૫૧૬૪
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૬૧ %
એમ.એ. (સા.વિ.) ૫૪ %

રોલ નં ૧૯
પટેલ શીતલ કાન્તીભાઈ

ગાંધીનગર.
મો. ૯૯૯૮૦૨૭૩૨૯
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૬૦ %
એમ.એ. (સા.વિ.) ૫૬ %
એમ.ફીલ.(સા.વિ) ચાલુ

રોલ નં ૨૦
પ્રજાપતિ હેતલબેન પ્રભુદાસ

ઓઢવ, અમદાવાદ-૧૫
મો. ૯૯૦૯૦૮૪૯૬૦/
૯૬૬૨૯૫૩૧૨૨
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૬૧ %
એમ.એ. (સા.વિ.) ૫૪.૬૨ %

રોલ નં ૨૧
પ્રજાપતિ કિંજલ કિશોરભાઈ

અમદાવાદ.
મો. ૯૮૨૪૬૪૫૭૧૧
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૬૬ %
એમ.એ. (સા.વિ.) ૫૮ %

રોલ નં ૨૩
રાજપુરોહિત રીમા શિવનાથભાઈ

અમદાવાદ-૧૩
ઘર. ૦૭૯-૨૭૬૪૪૪૧૩
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૬૭.૩૩ %
એમ.એ. (સા.વિ.) ૫૮ %

રોલ નં ૨૪
રાવત પ્રિયંકા બલદેવચન્દ્રા

ચાંદખેડા, અમદાવાદ
મો. ૮૧૨૮૭૮૯૦૩૭
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૫૬.૮૮ %
એમ.એ. (સા.વિ.) ૫૩.૨૫ %

રોલ નં ૨૫
શેખ રમિઝરાજા શહીહુશૈન

કાલુપુર, અમદાવાદ-૦૧
મો. ૯૩૭૭૧૪૭૩૩૨/
૮૩૦૬૪૦૮૭૦૬
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૬૦ %
એમ.એ. (સા.વિ.)૫૦ %

રોલ નં ૨૬
સોલંકી ઘનશ્યામસિંહ કિરીટસિંહ

મેમનગર, અમદાવાદ.
મો. ૮૫૩૦૭૩૯૪૯૬/
૯૯૨૫૫૨૭૩૮૨
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.)૫૯.૫૫ %
એમ.એ. (સા.વિ.)૫૮.૨૫ %

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

રાજપુરોહિત રીમા શિવનાથભાઈ — રાવત પ્રિયંકા બલદેવચન્દ્રા

રોલ નં ૨૭
તાવીયાદ સુમિતકુમાર થાવરભાઈ

છાલોર, જિ. દાહોદ
મો. ૯૯૦૯૭૩૦૪૦૯
સા. વિ. / ગુજરાતી
બી.એ.(સા.વિ.) ૬૦.૨૨ %

રોલ નં ૨૯
ગઢવી ભૂમિકા ભરતકુમાર

ગાંધીનગર.
ઘર. ૨૩૨૩૮૬૫૪
મો. ૯૯૦૪૩૫૪૨૩૯/
૯૭૧૨૦૦૧૮૩૭
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ. (અંગ્રેજી) ૫૫ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૫૦ %

રોલ નં ૩૦
હઝારીકા અનુરાધા પી.

ચાંદખેડા, અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૪
ઘર. ૦૭૯-૨૩૨૯૧૩૭૫
મો. ૯૮૯૮૩૨૫૩૩૭
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ. (અંગ્રેજી) ૬૩.૪૪ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૪૩.૧૨ %

રોલ નં ૩૧
મકવાણા જલ્પા અશોકભાઈ

રાણીપ, અમદાવાદ.
મો. ૯૯૨૫૪૬૧૦૩૨/
૯૮૭૯૩૬૬૩૫૨
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ. (અંગ્રેજી) ૫૯.૮૧ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૪૨.૪૩ %

રોલ નં ૩૨
મેમણ મોનાઝ અબ્દુલરઝાક

અમદાવાદ-૨૮
મો. ૯૮૨૪૦૫૦૯૧૩
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ. (અંગ્રેજી) ૬૭.૫૫ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૫૯.૫૦ %

રોલ નં ૩૩
પટેલ અંકિતાબેન વિજયકુમાર

મહેસાણા
મો. ૯૭૨૪૬૮૮૯૩૬/
૯૮૭૯૫૧૦૪૯૬
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ. (અંગ્રેજી) ૫૮ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૫૧ %

રોલ નં ૩૪
પટેલ મયૂરી પ્રવીણભાઈ

ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ.
મો. ૯૯૨૪૮૦૧૨૦૬
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ. (અંગ્રેજી) ૬૫.૧૧ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૪૭ %

રોલ નં ૩૫
પ્રજાપતિ કિંજલ બળદેવભાઈ

રાંધેજા, જિ. ગાંધીનગર.
મો. ૯૭૨૪૯૫૨૫૯૭
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ. (અંગ્રેજી) ૬૧ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૫૪.૦૫ %

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

શેખ રમિઝરાજા શહીદુશેન

સોલંકી ઘનશ્યામસિંહ કિરીટસિંહ

રોલ નં ૩૬
કુરેશી રહમતબીબી ગુલામગોસ

મિરઝાપુર, અમદાવાદ-૦૧
મો. ૯૯૨૪૦૭૪૪૫૨/
૯૯૨૪૩૧૫૨૬૯
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ.(અંગ્રેજી) ૭૩.૬૬ %

રોલ નં ૩૭
રાતડિયા નિશા રમેશચંદ્ર

મણિનગર, અમદાવાદ-૦૮
મો. ૯૭૧૪૬૩૦૭૨૬
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ.(અંગ્રેજી) ૬૬.૮૯ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૬૨.૮૫ %

રોલ નં ૩૮
ત્રિવેદી વિજય નરેશકુમાર

રાણીપ, અમદાવાદ-૮૦
ઘર. ૦૭૯-૨૭૫૨૯૦૪૯
મો. ૯૭૧૪૮૦૯૩૧૪
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ.(અંગ્રેજી) ૬૭ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૫૯ %

રોલ નં ૩૯
વરીયા હેતલબેન રમેશચંદ્ર

ગાંધીનગર.
ઘર. ૦૭૯-૨૩૨૪૯૬૨૫
મો. ૯૯૨૪૨૨૫૮૨૮
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ.(અંગ્રેજી) ૬૩ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૪૫ %

રોલ નં ૪૦
વસાવા અરૂણભાઈ બાબુભાઈ

ચિતલદા, જિ. સુરત-૩૯૪૪૪૫
મો. ૯૭૧૨૨૫૯૫૩૭
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ.(અંગ્રેજી) ૫૫.૧૧ %

રોલ નં ૪૧
ઝાલા પ્રજ્ઞા સુરસિંહ

ગાંધીનગર
મો. ૯૯૨૪૨૧૦૮૦૬
અંગ્રેજી / સા. વિ.
બી.એ.(અંગ્રેજી) ૬૪.૦૯ %
એમ.એ. (અંગ્રેજી) ૫૬.૦૯ %

રોલ નં ૪૨
ચાવડા ધર્મેન્દ્રસિંહ નરેન્દ્રસિંહ

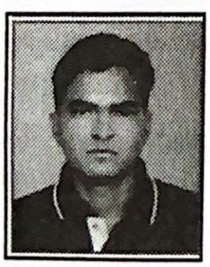

ગાંધીનગર
મો. ૯૭૧૨૧૩૬૩૩૭
ગણિત / વિજ્ઞાન
બી.એસસી.(ગણિત) ૭૫ %

રોલ નં ૪૩
ચોકસી ભૂમિકા અશ્વિનભાઈ

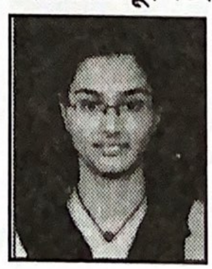

મણિનગર, અમદાવાદ-૦૮
ઘર. ૦૭૯-૨૫૪૬૫૫૪૬
ગણિત / વિજ્ઞાન
બી.એસસી.(ગણિત) ૭૪ %

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

તાવીયાદ સુમિતકુમાર થાવરભાઈ — ગઢવી ભૂમિકા ભરતકુમાર

રોલ નં [illegible]

[illegible]

[illegible], અમદાવાદ-૨૫

મો. [illegible]/

[illegible]

ગણિત / વિજ્ઞાન

બી.એસસી.(ગણિત) [illegible] %

એમ.એસસી.(ગણિત) ૪૬.૧૭ %

રોલ નં ૪૫

પંડ્યા ભાવનાબેન દિનેશચંદ્ર

મુ. લોદરા, જિ. ગાંધીનગર

ઘર. ૦૨૭૬૩-૨૮૫૧૬૬

મો. ૯૪૨૬૪૩૬૨૮૭

ગણિત / વિજ્ઞાન

બી.એસસી.(ગણિત) ૭૪.૦૪ %

એમ.એસસી.(ગણિત) ૫૮.૪૦ %

રોલ નં [illegible]

[illegible]

[illegible], અમદાવાદ.

મો. [illegible]૧૩૦/

[illegible]૦૦૩૭૨૯

ગણિત / વિજ્ઞાન

પી.ટી.સી. ૮૭ %

બી.એસસી.(ગણિત) ૭૦ %

રોલ નં ૪૭

પટેલ રજનીકાંત મહેન્દ્રકુમાર

રાણીપ, અમદાવાદ

મો. ૯૯૭૯૬૧૦૩૧૯

ગણિત / વિજ્ઞાન

પી.ટી.સી. ૮૪ %

બી.એસસી.(ગણિત) ૮૨ %

રોલ નં [illegible]

[illegible]

[illegible], અમદાવાદ-૧૩

મો. [illegible]/

[illegible]

ગણિત / વિજ્ઞાન

બી.એસસી.(ગણિત) ૭૨.૩૪ %

એમ.એસસી.(ગણિત) ૪૯.૬૯ %

રોલ નં ૪૯

પઠાણ સાજીદખાન માજીદખાન

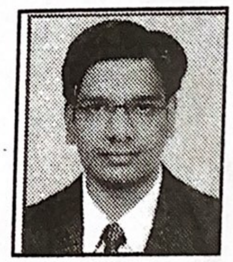

સરસપુર, અમદાવાદ-૧૮

મો. ૯૩૨૮૦૩૩૭૯૦

ગણિત / વિજ્ઞાન

બી.એસસી.(ગણિત) ૭૨ %

એમ.એસસી.(ગણિત) ૪૫ %

રોલ નં [illegible]

[illegible]

[illegible], અમદાવાદ-૦૮

ઘર. ૦૭૯-૬૫૪૧૨૯૧૦

મો. [illegible]/ [illegible]

ગણિત / વિજ્ઞાન

બી.એસસી.(ગણિત) ૬૫.૮૧ %

એમ.એસસી.(ગણિત) ૪૯.૪૪ %

રોલ નં ૫૧

વાઘેલા સોનલ દેવેન્દ્રભાઈ

નવરંગપુરા, અમદાવાદ.

ઘર. ૦૭૯-૨૬૪૦૫૬૪૯

ગણિત / વિજ્ઞાન

બી.એસસી.(ગણિત) ૭૦ %

: આ પેઈજના સૌજન્ય :

હઝારીકા અનુરાધા પી. મકવાણા જલ્પા અશોકભાઈ

રોલ નં ૫૨
બારીઆ કનીતા કાળુભાઈ

દાહોદ-૩૮૯૧૬૦
મો. ૯૯૨૫૩૨૩૫૭૬
વિજ્ઞાન / ગણિત
પી.ટી.સી. ૮૦ %
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૮ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૨ %

રોલ નં ૫૩
જૈન પ્રિયંકા ઓમપ્રકાશ

કૃષ્ણનગર, અમદાવાદ-૪૬
ઘર. ૦૭૯- ૨૨૮૨૦૯૦૪
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૭૪ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૭૦ %

રોલ નં ૫૪
મનસુરી ફરહદબાનુ મહંમદઐયુબ

અમદાવાદ-૦૧
ઘર. ૦૭૯-૨૫૩૮૪૮૧૦
મો. ૯૬૮૭૬૧૫૦૧૩/
૯૮૭૯૦૧૫૦૧૩
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૧ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૪૮ %

રોલ નં ૫૫
પંચાલ દિપા ભરતકુમાર

ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ-૬૧
ઘર. ૦૭૯- ૨૭૬૦૩૬૪૦
મો. ૭૬૦૦૦૧૩૬૪૮
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૭૧.૪૮ %

રોલ નં ૫૬
પઢુણી રીન્કુ નગીનભાઈ

અસારવા, અમદાવાદ-૧૬
મો. ૮૧૪૦૯૯૬૧૫૧/
૮૯૮૦૦૪૪૫૪૬
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૫૩ %

રોલ નં ૫૭
પટેલ વૈભવી રમેશભાઈ

ઘોડાસર, અમદાવાદ-૫૦
ઘર. ૦૭૯-૨૫૩૫૪૮૦૦
મો. ૯૪૨૯૬૦૧૮૮૧/
૮૮૬૬૫૧૪૧૭૪
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૦ %

રોલ નં ૫૮
પ્રજાપતિ અર્પિતા પ્રકાશભાઈ

ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ-૬૧
ઘર. ૦૭૯- ૨૭૬૬૫૮૨૩
મો. ૯૪૨૮૫૩૭૭૮૧
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૪.૧૯ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૪.૭૮ %

રોલ નં ૫૯
પ્રજાપતિ એકતા જયંતીભાઈ

અમદાવાદ-૫૪
ઘર. ૦૨૬૪૬-૨૫૫૬૮૯
મો. ૯૭૨૫૦૬૬૯૬૧
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૭૮ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૫૫ %

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

મેમણ મોનાઝ અબ્દુલરઝાક — પટેલ અંકિતાબેન વિજયકુમાર

રોલ નં ૬૦

રાજગોર ઈન્દુબેન ઉમેશકુમાર

ગાંધીનગર
મો. ૯૪૨૯૧૨૦૮૧૯
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૭૫.૯૦ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૧ %

રોલ નં ૬૧

શાહ પલ્લવી નટવરલાલ

રાણીપ, અમદાવાદ-૪૬
ઘર. ૦૭૯- ૨૭૫૩૦૬૮૦
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૭ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૫૦ %

રોલ નં ૬૨

શાહ શ્રેયા રાજેશકુમાર

ઉસ્માનપુરા,અમદાવાદ-૧૪
ઘર. ૦૭૯-૨૭૫૪૦૫૭૪
મો. ૯૩૨૮૭૧૩૮૫૨
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૮ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૫૪ %

રોલ નં ૬૪

વ્યાસ મયંકકુમાર મુકેશભાઈ

વેજલપુર, અમદાવાદ-૫૧
ઘર. ૦૭૯- ૨૬૮૨૫૦૬૯
મો. ૯૪૨૯૦૨૯૯૦૨
વિજ્ઞાન / ગણિત
બી.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૬૮ %
એમ.એસસી.(વિજ્ઞાન) ૫૮ %

રોલ નં ૬૫

ડામોર પ્રિયદર્શિ રાવજીભાઈ

નડિયાદ, જિ. ખેડા-૩૮૭૦૦૧
મો. ૯૯૧૩૧૪૨૭૯૬/
૯૯૧૩૩૫૩૦૧૯
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ. (એકાઉન્ટ) ૫૪.૮૮ %

રોલ નં ૬૬

દરજી વિરલબેન રસિકભાઈ

સંતરામપુર, જિ. પંચમહાલ
મો. ૯૯૭૮૦૩૪૦૬૩/
૯૬૮૭૯૬૭૮૦૯
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૨.૧૪ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૪૬.૧૨ %

રોલ નં ૬૭

ગજ્જર હેતલ અરવિંદભાઈ

અમદાવાદ
મો. ૯૪૨૯૪૬૦૨૧૯/
૯૪૦૮૨૨૦૯૩૩
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૭ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૦ %

રોલ નં ૬૮

ગુર્જર મુકેશકુમાર ભેરુભાઈ

અમદાવાદ-૦૪
મો. ૯૩૨૭૪૫૬૭૬૪
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૦ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૪૪ %

: આ પેઈજના સૌજન્ય :

પટેલ મયૂરી પ્રવીણભાઈ | પ્રજાપતિ કિંજલ બળદેવભાઈ

રોલ નં ૬૯

કટારા શેરીન કાનજીભાઈ

સાબરમતી, અમદાવાદ-૧૯
મો. ૯૯૭૯૦૯૯૫૮૧
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૪૭ %

રોલ નં ૭૦

ક્ષત્રિય ખુશ્બુ ધર્મનાથસિંહ

વસ્ત્રાલ, અમદાવાદ.
મો. ૮૦૦૦૧૩૫૮૨૪/
૯૯૧૩૧૭૧૬૮૩
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૭૮ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૧.૭૫ %

રોલ નં ૭૧

લુહાર જયેશકુમાર ફુલસીનભાઈ

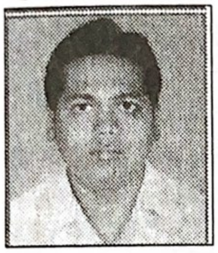

સાબરમતી,અમદાવાદ-૧૪
મો. ૯૮૨૪૬૫૮૬૫૮
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૨.૧૭ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૪૭ %

રોલ નં ૭૨

પંચાલ રશ્મિબેન કિરણભાઈ

મણિનગર, અમદાવાદ-૦૮
ઘર. ૦૭૯- ૩૦૪૨૬૯૪૩
મો. ૯૮૨૪૩૦૪૦૮૪
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૨.૭૭ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૬.૧૨ %

રોલ નં ૭૩

પરીખ ભૂમિકાબેન સુરેશભાઈ

નરોડા, અમદાવાદ.
ઘર. ૦૭૯- ૨૨૮૪૩૦૮૨
મો. ૯૪૦૮૧૩૬૭૯૪
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૩.૮૮ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૮.૨૫ %

રોલ નં ૭૪

પરમાર પ્રકાશ જયંતીલાલ

ગાંધીનગર.
મો. ૯૯૨૫૯૦૨૨૬૮
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૨.૫૫ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૧.૬૩ %

રોલ નં ૭૫

પરમાર વૃન્દા વિનોદચંદ્ર

બહેરામપુરા, અમદાવાદ-૨૨
મો. ૯૯૭૯૭૦૫૩૭૭
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૮.૪૪ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૫.૫૦ %

રોલ નં ૭૬

પટેલ અનુશા કિરણભાઈ

અમદાવાદ-૬૧
ઘર. ૦૭૯-૨૭૪૧૦૦૩૩
મો. ૯૯૭૪૪૦૮૨૩૭
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૭૧.૭૮ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૭.૦૫ %

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

કુરેશી રહમતબીબી ગુલામગોસ   રાતડિયા નિશા રમેશચંદ્ર

રોલ નં ૭૭
પટેલ ભાવિકાબેન પરસોત્તમભાઈ

અમદાવાદ-૧૯
મો. ૯૦૬૭૮૭૩૩૮૨
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૫.૭૧ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૭ %

રોલ નં ૭૮
પટેલ ભાવિનકુમારી કનુભાઈ

ન્યુ રાણીપ, અમદાવાદ.
મો. ૯૯૨૪૩૭૩૨૦૩
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૫ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૫.૭૫ %

રોલ નં ૭૯
પટેલ ગાયત્રીબેન જગદિશભાઈ

ઘાટલોડિયા,અમદાવાદ.
ઘર. ૦૭૯-૨૭૪૯૦૬૫૬
મો. ૯૮૯૮૫૬૧૯૮૮/
૯૬૬૨૭૬૪૮૧૩
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૫ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૨ %

રોલ નં ૮૦
પટેલ હર્ષાબેન રાજેન્દ્રકુમાર

ગાંધીનગર-૩૮૨૪૨૪
મો. ૯૯૦૪૬૪૩૯૩૫
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૩.૩૩ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૪૯ %

રોલ નં ૮૧
પટેલ કૃપાલી ભગવતભાઈ

નરોડા, અમદાવાદ.
ઘર. ૦૭૯-૨૨૮૦૧૩૨૪
મો. ૯૪૦૮૬૪૩૯૧૩
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૮ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૬ %

રોલ નં ૮૨
પટેલ પારૂલબેન રમેશભાઈ

ઓઢવ, અમદાવાદ
મો. ૯૬૨૪૦૫૦૦૬૭
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૯.૨૨ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૪.૭૫ %

રોલ નં ૮૩
પોખરાના ડિમ્પલકુમારી માનમલ

અમદાવાદ-૦૪
ઘર. ૦૭૯-૨૫૬૨૮૬૫૨
મો. ૯૬૩૮૨૧૫૬૫૭
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૬.૧૧ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૯.૨૫ %

રોલ નં ૮૪
પ્રજાપતિ હેતલ રસિકભાઈ

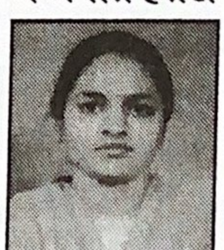

બોડકદેવ, અમદાવાદ-૧૫
ઘર. ૦૭૯-૨૬૭૬૪૧૬૨
મો. ૯૮૨૪૦૧૭૬૩૮
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૭.૮૮ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૫ %

આ પેઈજના સૌજન્ય :

ત્રિવેદી વિજય નરેશકુમાર — વરીયા હેતલબેન રમેશચંદ્ર

રોલ નં ૮૫
પુરસ્વાની માલતી મનોહરભાઈ

હાંસોલ, અમદાવાદ.
ઘર. ૦૭૯-૨૨૮૬૩૭૧૯
મો. ૯૫૫૮૮૨૧૯૦૨
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૭.૧૧ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૬.૨૫ %

રોલ નં ૮૬
શાહ ચૈતાલી બિપીનચંદ્ર

ચાંદખેડા, અમદાવાદ.
મો. ૯૩૨૮૩૯૮૧૭૫/
૯૯૦૪૦૫૧૬૩૨
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૮ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૪૬ %

રોલ નં ૮૭
સુથાર બિજલબેન રસિકલાલ

વસ્ત્રાલ રોડ,,અમદાવાદ.
મો. ૯૮૨૪૮૮૬૧૫૮/
૯૭૧૪૬૧૭૩૦૫
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૭૧.૩૩ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૫.૫૦ %

રોલ નં ૮૮
સુથાર વર્ષાબેન મગનલાલ

સાબરમતી, અમદાવાદ-૦૫
ઘર. ૦૭૯-૨૭૫૦૦૯૭૯
મો. ૯૮૯૮૫૯૩૧૯૨
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૪ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૦ %

રોલ નં ૮૯
ઠક્કર રાહુલ બેચરભાઈ

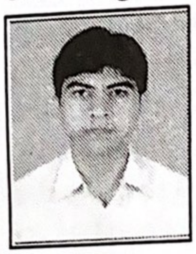

પાટણ-૩૮૪૨૬૫, જિ. પાટણ
મો. ૯૭૨૫૫૨૮૫૦૦/
૯૪૨૯૨૦૨૬૨૮
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૮.૬૭ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૬ %

રોલ નં ૯૦
વાલેરા કેતન નાનુભાઈ

મુ. બોરીસણા, જિ. ગાંધીનગર
ઘર. ૦૨૭૬૪-૨૫૦૨૧૪
મો. ૯૫૭૪૪૯૨૦૮૮
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૩.૮૮ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૩.૨૫ %

રોલ નં ૯૧
વસાવા સુનિતાબેન મનાભાઈ

મુ. નાનીબેડવાન, જિ. નર્મદા
ઘર. ૦૨૬૪૯-૨૬૭૦૭૧
મો. ૯૭૧૪૧૮૯૦૨૩
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૫૮.૩૩ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૪૭.૫૦ %

રોલ નં ૯૨
વાંટિયા હર્ષદકુમાર દયારામભાઈ

છારદ, જિ. સુરેન્દ્રનગર
મો. ૮૧૨૮૩૧૪૪૮૪/૯૦૧૬૯૮૪૫૮૨
એકાઉન્ટ / કોમર્સ
બી.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૦.૬૭ %
એમ.કોમ.(એકાઉન્ટ) ૬૦ %
સી.સી.સી.(એકાઉન્ટ) ૬૨.૭૫ %

: આ પેઈજના સૌજન્ય :

વસાવા અરૂણભાઈ બાબુભાઈ — ઝાલા પ્રજ્ઞા સુરસિંહ

અક્ષરની ઉપાસના...

- શ્રી વિષ્ણુપ્રસાદ એમ. ભટ્ટ

જે ચિરંતન છે, શાશ્વત છે. તે અક્ષર છે. શિક્ષણ સંસ્થાઓમાં ચાલતી પ્રવૃત્તિ જેને આપણે શિક્ષણ પ્રક્રિયાના નામે ઓળખીએ છીએ તે અક્ષર પ્રવૃત્તિ છે. તેનો લોપ થતો નથી. સનાતન છે અને એવી પ્રચ્છન્ન છતાં જીવંત પ્રવૃત્તિ છે કે તેને સ્થળકાળનાં બંધનો નડતાં નથી. જેટલી ઉત્કૃષ્ટ છે તેટલી જ અગાધ છે. ગંગા જેવી પુણ્યસલીલા છે તો વર્ષો ટાણે ટેકરીઓ પર બિછાવેલી લીલીછમ ચાદર જેવી આહ્‌લાદક પણ છે. વળી દેનાર અને લેનાર બંનેની પાત્રતા પર નિર્ભર છે તેથી જ તે ઉપાસના છે. આ ઉપાસના શિક્ષણની અન્ય સંસ્થાઓ કરતાં પ્રશિક્ષણની કૉલેજોમાં તેની ચરમ સીમાએ પહોંચે છે. કારણ કે ત્યાં સંવાદિતા જન્માવવાના સૌથી વધુ ઉજળા સંજોગો છે.

આઝાદી પછીનાં તરતનાં વર્ષોમાં બાળભારતની નવી પેઢીને સીંચનારા શિક્ષકો માટે શરૂ થયેલી એ.જી. ટીચર્સ કૉલેજનું ઉદ્‌ઘાટન ડૉ. વી.કે.આર.વી. રાવ (કેન્દ્રના તે સમયના શિક્ષણ પ્રધાન)ના હાથે થયેલું અને તેના પ્રથમ આચાર્ય ઋષિવર જેવા ડૉ. એલ.આર.દેસાઈહતા. પહેલાં વર્ષે કૉલેજ એમ.જી.સાયન્સ કૉલેજના મકાનમાં શરૂ થયેલી. બીજે વર્ષે કૉલેજનું મકાન થતાં ૧૯૫૪થી આ મકાનમાં શરૂ થઈ. જે શિલ્પીઓના હાથે નવી પેઢી ક્રમશઃ ઉત્તરોત્તર કંડારાતી ગઈ તેમાં ઉપર ઉલ્લેખેલ આચાર્યશ્રી પછીથી ડૉ. કે.જી.દેસાઈ, ડૉ. બી.એમ. ભાવસાર, પ્રિ. રીસવડકર, પ્રિ. કે.કે.શુક્લ વગેરે સ્વર્ગસ્થ છે. ડૉ. લીલાબહેન પટેલ અને આ લખનાર નિવૃત્ત છીએ. તે પછી એક વર્ષથી વધારે ડૉ. ભાલચંદ્ર ચૌધરીએ કાર્યકારી આચાર્ય તરીકેની ફરજો સંભાળી તે પછી હાલ ડૉ. સી.પી.પટેલના હાથમાં કૉલેજનું સુકાન છે. આચાર્યશ્રીઓ કરતાં પણ કેટલીક વિશિષ્ટ સૂઝ અને ડહાપણમાં સવાયા હોય તેવા કૉલેજને સાંપડેલા પ્રાધ્યાપકોમાં યુનો.ના શિક્ષણ વિભાગમાં કામગીરી સંભાળી ચૂકેલા ડૉ. રવીન્દ્ર દવે, યુ.એસ.એ. ગયેલા ડૉ. જગદીશ દવે ('તેજપંથના યાત્રી'ના કવિ) ડૉ. આર.એસ.ત્રિવેદી, એજ્યુકેશન ડિપાર્ટમેન્ટમાં ઊંચા હોદ્દાઓ ઉપર પહોંચેલા ડૉ. પૂજારા અને ડૉ. મહેન્દ્રિકા ત્રિવેદી, ડૉ. ચંપાબહેન ભટ્ટ, શિક્ષણ સચિવ ડૉ. ગોરધનભાઈ પટેલ, મ્યુ નિ. એડ્. ઓ. ડૉ. સી.એમ. મહેતા વગેરે હતા. તે પછીની પેઢીમાં ડૉ. સી.બી.પટેલ, ડૉ. ઉર્વશીબહેન દેસાઈ, પ્રો. એસ.સી.ઠક્કર (જે કૉલેજના સેવાવિસ્તરણ વિભાગના અધ્યક્ષ હતા.) પ્રો. જોશી, પ્રો. મણિભાઈ પટેલ, ડૉ. કાપડિયા, ડૉ. બીસનગરી, પ્રો. સી.કે.અકુવાલા, ડૉ. ઠાકોરભાઈ મિસ્ત્રી, ડૉ. મહેશભાઈ ઠાકર, ડૉ. (સ્વ.) મીનાક્ષીબહેન ત્રિવેદી, પ્રો. જે.પી.પટેલ વગેરે અને અન્ય જેમનાં નામ રહી ગયાં હોય તેવા મિત્રો હતા. જેમનો સંસ્થાના ઉત્કર્ષ અને વિદ્યાર્થીઓના હિતમાં અનન્ય ફાળો હતો. પંદર વર્ષે એક પેઢી ગણીએ તો ત્રણથી ચાર પેઢી ગુજરાતના શિક્ષકોની પસાર થઈ ગયેલી ગણાય. જેમાં દૂરસુદૂરની શાળાઓના આચાર્યશ્રીઓ, કૉલેજોના આચાર્યશ્રીઓ, પ્રાધ્યાપકશ્રીઓ તેમજ સંચાલન, વહીવટ અને સંશોધનમાં ઘણી આગળ નીકળેલ કર્મઠ વ્યક્તિઓ છે. જેમાં ૮૦ ટકા આ સંસ્થાના જ વિદ્યાર્થીઓ છે.

આજે તો તુલનામાં જોઈએ તો ઘણી સંસ્થાઓ પાસે (ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર) ભૌતિક સમૃધ્ધિ છે. નવા વિચારોમાં હવે સંકુલનો ખ્યાલ સ્વીકારવા માંડ્યો. જેમાં એક જ કેમ્પસમાં (અથવા બિલ્ડીંગમાં પણ) અનેક પ્રશાખાઓ ઊભી થઈ છે. શિક્ષણની કૉલેજો પાસે હોવી જોઈતી પ્રેક્ટીસીંગ સ્કૂલ્સ પણ છે. છતાં આજથી સાઠેક વર્ષ પહેલાં-સ્ટાફરૂમ, પ્રાધ્યાપકોના અલગ રૂમ, પ્રયોગશાળા, જુદી જુદી મેથડ્‌સના રૂમ સ્પોર્ટ્‌સરૂમ, ગર્લ્સરૂમ અને ઑફિસ અને આચાર્યના સંલગ્ન રૂમ હોવા તે કૉલેજની શાન હતી, કૉલેજનું પુસ્તકાલય સતત સમૃધ્ધ થતું રહેતું. આ પ્રકારનું સુઆયોજન વિચારવું અને શિક્ષણની કૉલેજ કેવી ભાત ઉપસાવતી હોય તે પ્રકારનું આયોજન વિચારવું એ વિશિષ્ટ બાબત હતી- માત્ર અમદાવાદ એજ્યુકેશન સોસાયટીની જુદી જુદી દસેક જેટલી સંસ્થાઓની મેસ સાથેની જુદી જુદી હોસ્ટેલ એ પણ શ્રેષ્ઠીઓની શિક્ષણપ્રસાર અને સખાવતનું દૃષ્ટિબિંદુ બતાવે છે. સ્વાશ્રય, સ્વાવલંબન, શ્રમપ્રતિષ્ઠા અને સેવાયજ્ઞની નેમથી શરૂ

થયેલી ગૂજરાત વિદ્યાપીઠનાં ધ્યેયોમાં ગ્રામીણ વિકાસ, સ્વદેશી અને બુનિયાદીના પાયા હતા, તો આ સંસ્થા વૈજ્ઞાનિક વલણોનો વિકાસ, શિક્ષણપ્રસાર અને પાશ્ચાત્ય સાથે ભારતીય શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ અને મનોવિજ્ઞાનીઓના આદર્શોની દિશામાં હતી-જેમાં સંશોધનો અને પ્રકાશનો સ્વતંત્ર ભારતનાં અન્ય રાજ્યોની હરોળમાં હતા. - કેટલીક બાબતોમાં તો એન.સી.ઈ.આર.ટી. સુધી અગ્રીમ હતા. આમ એ.જી. ટીચર્સ કૉલેજની નોખી પડી આવતી ભાત અને મૌલિક તથા સમાજોપયોગી દિશાએ એને સન્માન અપાવ્યું છે. જે આજપર્યંત ચાલુ છે. બલ્કે ક્રમશઃ બળવત્તર થતી ગઈ છે. છેલ્લાં વર્ષોમાં કૉલેજને એન.સી.ટી.ઈ.ની ઈન્સપેક્શન ટીમ તરફથી તેને મળેલો એક્રીડેશન ઍવોર્ડમાં 'એ' ગ્રેડ મળ્યો છે. તેમાં કૉલેજના આચાર્યશ્રી સાથે યુવાન પ્રાધ્યાપકશ્રીઓ, ડૉ. ભાલચંદ્ર ચૌધરી, ડૉ. જ્યોતિબેન દેસાઈ, ડૉ. રમેશભાઈ પટેલ, ડૉ. કૌશલબહેન યાદવ, ડૉ. શામળભાઈ સોલંકી વગેરેની કાર્યક્ષમ શૈલી પ્રયોગશીલતા અને વ્યવહારની જીવંત પ્રેરણાનો ફાળો નોંધપાત્ર છે. ટીમ સ્પીરીટ રમતમાંજ નહીં કાર્યક્ષમતામાં દોડે છે, તેનું આ તાદૃશ દૃષ્ટાંત છે.

આ સંસ્થા સાથે આ લખનારનો લગભગ બત્રીસ વરસનો શૈક્ષણિક સંબંધ છે, અને તેના ભાવજગત સાથે આજપર્યંતનો પ્રેરક અને આનંદદાયક સ્નેહસેતુ રહ્યો છે ! મોટા ગજાના પ્રતિભાવંત અને કર્મનિષ્ઠ પ્રાધ્યાપકોના સાન્નિધ્યમાં શિક્ષક, વિદ્યાર્થી અને શાળાનો મર્મ સમજાવ્યો છે, પ્રારંભિક સમયનો પ્રાથમિક અને માધ્યમિકનો કાચો અનુભવ અહીં પાકટ થયો છે. વળી પંદરેક વર્ષ રેક્ટર તરીકેની ફરજોએ વિદ્યાર્થીને જોવાની દૃષ્ટિમાં ભારે પરિવર્તન આણ્યું છે. બહારથી ભારાડી અને તોછડાં લાગતાં વિદ્યાર્થીને ક્યારેક રાતના દસ પછી રૂમની મુલાકાત લેતાં એકલો એકલો (પરિવારથી વિખૂટો પડ્યાને કારણે) રડતાં જોયો છે ! ગુજરાતના ખૂણે ખૂણેથી આવતાં વિદ્યાર્થીઓને વિલખતા અને દાદાગીરી કરતા પણ જોયા છે. આઈ બ્લોકમાં રહેતા બી.એડ્.ના હોસ્ટેલના વિદ્યાર્થીઓએ મારી અંગત જિંદગીમાં આવી પડેલા આઘાતોને મમતાથી હૂંફ પણ આપી છે ! છલકાતા યૌવનના એ સંગાથને મેદાનોની રમતોમાં પણ માણ્યો છે. તો યુવક મહોત્સવોમાં, વકતૃત્વ અને સંગીતની છટાઓ પણ માણી છે. એ સંભારણાં પણ અહીં તાજાં થાય છે. ચીમનભાઈ, શંકરભાઈ, ભગુભાઈ, નાથુભાઈ, રામચંદ્રભાઈ, પાંડુભાઈ વગેરે ચોથા વર્ગના કર્મચારીઓની નિષ્ઠા અને સૌજન્ય પણ અનુભવ્યા છે. તો જગુભાઈ અને ચીમનભાઈ જેવા એજ કર્મચારીઓ પોતાના અધ્યયન તપના બળે ક્લાર્કના ગ્રેડમાં એ પણ આનંદ આપે છે. મારુતિભાઈ નામે એક શરૂઆતના વર્ષોમાં લાયબ્રેરીના કર્મચારી પરીક્ષા આપી પાસ કરી યુનિ.માં લાયબ્રેરીયન તરીકે ગયા એ પણ નોંધપાત્ર છે. તારાપ્રસાદ, દુષ્યંતભાઈ અને લાયબ્રેરીયન રંજનબહેનને પણ કેમ ભૂલાય ?

સમયના લાંબા પ્રવાહનાં સંભારણામાં શૈક્ષણિક સરવાણીઓ પણ છે. જેમાં શાળાઓ આમંત્રણ આપતી અને સામેથી બોલાવતી એવા પણ દિવસો હતા. વર્ષના પ્રારંભે ઘણું ખરું પ્રચલિત શાળાઓના આચાર્યો સાથે કૉલેજ સ્ટાફની અધિકૃત મિટીંગ થતી. જેમાં દિવાન બલ્લુભાઈના ઠાકોરભાઈ ઠાકોર ડેમોક્રેટીકના ફૂલશંકર ભગત, એચ.બી.કાપડિયાના નવનીતલાલ કાપડિયા, નવજીવનના શ્રી નંદુભાઈ શુક્લ, મોહિનાબા હાઈસ્કૂલના શ્રી છેલભાઈ દેસાઈ, વનિતાવિશ્રામના ડૉ. ગોકળભાઈ પટેલ, આર.બી. આર.સી.ના વીણાબહેન, વિદ્યાવિહારના દિવ્યપ્રભાબહેન અને વિદ્યાનગરના હિંમતલાલ કપાસી જેવા પીઢ આચાર્યો સાથે નવા પ્રવાહોની સફળતા - નિષ્ફળતાની, સરકારના નિયમોની ચર્ચાગોષ્ઠી થતી, અર્થઘટન થતાં અને આપણી સાથે આખા વર્ષનો કાર્યક્રમ સ્નેહસેતુ સાથે નિર્ધારીત થતો-તેજ આચાર્યો તેમની શાળાઓમાં પાઠ હોય ત્યારે ક્યારેક ક્યારેક પ્રાધ્યાપકશ્રી સાથે વર્ગમાં બેસતા. આજે શાળાઓમાં, કૉલેજોમાં શી પરિસ્થિતિ છે અને તેનાં કારણો ક્યાં છે તે આપણે જાણીએ છીએ.

શિક્ષણની કૉલેજોમાં વિદ્યાર્થી નવી ટેક્નીકલ બાબતો શીખે, સમજે, પ્રયોજે, શિક્ષણના તાત્ત્વિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક નિષ્ણાંતોને પચાવે અને એ સિધ્ધિઓને વર્ગમાં અને પાછળથી પોતાની શાળામાં ચુસ્ત આયોજન કરીને બતાવે તેનું મહત્ત્વ (એટલે કે પાઠ શિક્ષણનું) મહત્ત્વ સૌથી વધુ છે. કૉલેજોનું એ જીવંત અને પ્રવાહી પાસું છે, ગતિશીલ છે. આજે તેની અગત્ય વ્યાપ અને અપાત્રતાને કારણે આચારપૂરતી અને કાગળપૂરતી રહી ગઈ છે. શિક્ષકોની આવી પેઢી કૂદકે ને

ભૂસકે વધતા જતા અને બદલાતા જતા પ્રવાહ સાથે કેટલાં અને ક્યાં સુધી કદમ મિલાવી શકશે એ અત્યારે તો ચિંતાનો વિષય છે. કદાચ એવું પણ બને કે આમાંથી જ નવા સ્વરૂપે સારું નવનીત બહાર આવે. દરેક જમાનાને પોતાનાં ધોરણો હોય છે. પરિસ્થિતિ હોય છે અને પરિવર્તનની દિશા હોય છે. સમાજ એમાં ચાલક બળ હોય છે. તાત્પર્ય એ છે કે બદલાતા પ્રવાહ પ્રમાણે અને સમયની માગ પ્રમાણે આજે પણ ઘણી સંસ્થાઓ પોતાનાં ધોરણો સાચવીને અને પ્રાધ્યાપકશ્રીઓ પોતાની નિષ્ઠા જાળવીને પોતપોતાના ક્ષેત્રોમાં ભીષણ ગણાય એવા વિપરીત સંજોગોમાં પણ બાગબાનો બનીને ફૂલોની રખેવાળી કરી રહ્યા છે. સેમીનાર, પ્રોજેક્ટ્સ, ઈનસર્વિસ ટ્રેનીંગ વધ્યા છે. માત્ર ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાં જ છેલ્લાં ત્રીસ વર્ષોમાં નહોતું થયું એટલું સંશોધનકાર્ય છેલ્લાં દસકામાં થયું છે. તો બીજી બાજુ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓનાં કેમ્પસ પણ નફાનુકસાનના ધોરણે ઊભાં થઈ ગયાં છે ! ટેકનોલોજીની હરણફાળે વિસ્ફોટ થઈ જાય એવી પરિસ્થિતિ પેદા થઈ ગઈ છે. જેમ જેમ આગલા દિવસના છાપાની કોઈ કિંમત હોતી નથી તેમ ટેક્નોલોજી, મીડિયા અને કોમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ નીતિરીતિ અને પ્રવૃત્તિઓએ જૂનું વિદાય થાય એ પહેલાં નવાનું સ્વાગત કરવા તૈયાર થઈ જવું પડે છે. આ વિકાસ અથવા - કિંકર્તવ્યમૂઢ જેવી સ્થિતિ સારી શિક્ષણસંસ્થાઓનાં બારણાં પણ ખખડાવી રહી છે. પરિણામ સ્પષ્ટ જ છે. વાલીઓ અને વિદ્યાર્થીઓની આકાંક્ષાઓ શિક્ષકો વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચેના સંબંધો આર્થિક ઉપાર્જનનાં સંદર્ભમાં જ મૂલવતા થયા છે, ઉપયોગિતાનું સર્વોપરિ થઈ ગયું છે. પર્યાવરણમાં રહેલું સત્ત્વ, હીર અને સુવાસની ઉપેક્ષા થતી હોય તેવું આથમતી પેઢીને લાગે છે. કદાચ એ વિવાદાસ્પદ હોય તો પણ રોજબરોજની ઘટનાઓ, રાજકારણની ભ્રષ્ટતાનાં પ્રતિબિંબો અને સામાજિક નીતિમત્તાંનાં ધોરણો અને દિશા જોતાં આ સ્થિતિ વિચાર કરવા તો પ્રેરે જ છે ! વાલીઓની સ્થિતિ તો નિઃશંકપણે કફોડી જ છે. વિશ્વાસ અને સલામતીની જગા સંકોચ, ડર અને ભયાવહતાએ લીધી છે. કેટલીક ઘૃણાસ્પદ બાબતો એની સાક્ષી પૂરે છે !

મૂલ્યહ્રાસ એ જૂનો વિષય હોવા છતાં શિક્ષણનો સનાતન વિષય છે. પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓ એમાં શું કરી શકે ? એ તેમનું ક્ષેત્ર ગણાય ? વગેરે પ્રશ્નો ચર્ચા માટે ઊભા કરી શકાય - છતાં સીધો યા આડકતરો તાર તો શિક્ષણ સાથે જોડાયેલો એની કોઈ ના પાડી શકે નહીં.

ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ આના ઉપાયના એક વિકલ્પ તરીકે મૂકી શકાય. આ પણ નવી બાબત નથી અને ઘણા ચિંતકોએ ચિંતવેલી છે. તેના પર પુસ્તકો પણ લખાયાં છે અને સંશોધનો પણ થયાં છે. પણ પ્રત્યક્ષ પ્રયોગો થયા હોય એવું ધ્યાનમાં નથી; છતાં કોઈને પૂછીએ કે ગુણવત્તાનો આપ શો અર્થ કરો છો, ગુણોથી યુક્ત (એટલે કે જેમાં ગુણો-મૂલ્યો છે તેવું) શિક્ષણ 'ગતિશીલ શિક્ષણ' તો પ્રખ્યાત છે જ, પણ ગતિ એટલે કે ગુણ એવો સમાન અર્થ નથી. પ્રાથમિક, માધ્યમિક, ઉચ્ચતર માધ્યમિકના ક્ષેત્રમાં ભાષાઓ, વિજ્ઞાન, સમાજવિદ્યાઓ, કાયદો, ભૂગોળ, બંધારણ, ગણિત, માનવવિજ્ઞાનો વગેરેના અધ્યાપનમાંથી સક્ષમ માનવ બનાવે તેવા ગુણો નિષ્પન્ન થાય ? લખનારના મત મુજમ જવાબ હા છે, આ બધાં શાસ્ત્રો જીવતા જીવર્ન સાથે અને શિસ્ત સેવા જેવા વધારાના ગુણો સાથે અનુસંધાન કરી આપે છે. ભૂતકાળ અને વર્તમાન સમાજની સમસ્યાઓ પણ એમાં આવે છે. વૈજ્ઞાનિક વલણો અને તાર્કિક બુધ્ધિમતાને પણ એમાં અવકાશ છે. અનુબંધનું કામ શિક્ષકે કરવાનું છે. એજ ચર્ચા અને એજ પ્રવૃત્તિઓ ઉત્સાહી શિક્ષકોના સંજીવની બની જાય છે. અંતે તો વલણો વિકસાવવાની વાત છે ! અભ્યાસક્રમની ઉથલપાથલ અને પાઠક્રમને આડોઅવળો કરવાથી ધ્યેય પર જવાતું નથી.

બીજી એક બાબત, જેના સંશોધનો સર્વે થયાં હોય તો જાણમાં નથી, પણ તે એટલી જ અગત્યની છ, તે છે સંવાદિતા ! શ્રી રવીન્દ્રનાથ ટાગોર એ વાતને શિક્ષણના સંદર્ભમાં માર્મિક રીતે કહે છે - 'All these years, We have adorned the cage and the parrot within lay sstarving ! - આપણે પાંજરું જાળવી રાખ્યું છે,

અંદરનું પંખી ભૂખ્યું-તરસ્યું જ છે. આ બાબત ઘણી સૂચક છે; ક્યારેક અંગ્રેજીનું સ્થાન, સમાજવિદ્યાનું બદલાતું સ્વરૂપ, ઈતિહાસ ભણાવશો કે કેમ ? ટેક્નોલોજી અને કોમ્પ્યુટરનું ગામડાના છેવાડાના ઝૂંપડા સુધીનું સ્થાન ઈન્ટરનેટ, સર્ફિંગ, આઠમું ધોરણ આઘું પાછું કરવું વગેરે સમગ્ર માળખાને હચમચાવી મૂકવા સિવાય નૂતન શિક્ષણ બની જાય છે એમ માનવું એ ભ્રમ છે. સંવાદિતા સ્વરૂપમાં, સંદર્ભોમાં, કાર્યપ્રણાલિમાં કે સંબંધોમાં જોવા મળતી નથી.

અહીં સંવાદિતાનો ઘણો વ્યાપક અર્થ છે અને સૂચક પણ છે. શ્રી ગુણવંત શાહ શબ્દને બ્રહ્મ સુધી પહોંચાડીને જોવાનું સૂચવે છે અને શબ્દની સાધનાને આધ્યાત્મિક ઉન્નતિનો પાયો ગણાવે છે. શિક્ષણમાં સંવાદિતાને ઉપાસનાનું રૂપ આપવું જોઈએ. સાધના આધ્યાત્મિક ઉન્નતિનું પહેલું પગથિયું છે, ઉપાસના આધ્યાત્મિક પહેલાંની સાંકેતિક પવિત્રતા છે. અક્ષર (બ્રહ્મ) મારફતે સંવાદિતાનું વાતાવરણ સમગ્ર શિક્ષણશૃંખલામાં અને જગતમાં ઊભું થવું જોઈએ. વિદ્યાર્થી-વિદ્યાર્થી વચ્ચે (જો રાજકારણ વચ્ચે ન આવે તો) સંતાનો અને માતાપિતા તથા પરિવારો વચ્ચે, શિક્ષકો પ્રાધ્યાપકો વચ્ચે, પ્રાધ્યાપકો અને આચાર્યો વચ્ચે, અભ્યાસક્રમ-પાઠ્યક્રમ, શિક્ષણપ્રક્રિયા અને અધ્યયન પ્રવૃત્તિઓ વચ્ચે, સરકાર, શિક્ષણના જાણકારો (શાસ્ત્રીઓ) અને સમાજ વચ્ચે - વ્યવહારમાં, નિયમોના અર્થઘટન, અધ્યાપનની આનંદદાયક પળોમાં, વર્ગ અને સમગ્ર કાર્યપ્રણાલીઓ સંવાદિતાનો સેતુ રચાવો જોઈએ. એ ત્યારે બને જ્યારે આ 'શિક્ષણ' નામના પદાર્થનું રહસ્ય પામવા માટે તેની સાથે જોડાયેલી નાની મોટી બધી વ્યક્તિઓ, સંસ્થાઓ, સંચાલકો અને સરકારની તેના પ્રત્યે પ્રતિબધ્ધતા હોય, કેન્દ્રમાં આવતીકાલ છે અને માસુમ બાળકો-કિશોરો-યુવાનોની નિર્દોષ તરવરતી આંખો માબાપ પછી પહેલી શ્રધ્ધા શિક્ષકમાં મૂકે છે. ગાંધીજીની કાર્યશાળાઓ તેમની હયાતી સુધી આ અર્થમાં દૃષ્ટાંતરૂપ હતી.

છેલ્લી એક વાત. સાહિત્ય અને શિક્ષણ બંને સમાંતર ચાલે છે. બંનેમાં અભિવ્યક્તિ અને અનુભૂતિ પ્રચ્છન્ન છે. ક્રમમાં અનુભૂતિ પહેલાં આવે છે. અને તેની પહેલાં શ્રવણ આવે છે. તેથી શ્રવણને બાળકની પહેલી ભાષા કહેવામાં આવી છે. શ્રવણ જે કક્ષાનું હોય, જે પ્રકારનું હોય, જે ગુણવત્તાનું હોય તેવા સ્વરૂપમાં અનુભૂતિમાં પરિવર્તિત થઈને મનમાં સંસ્કારાય છે. અનુભૂતિ મનની ઉર્ધ્વગતિ છે. કૌશલ્ય એની સાથે ઘનિષ્ઠ રીતે જોડાયેલું નથી. મનનાં સૂક્ષ્મ આવર્તનો અનુભૂતિ સાથે જોડાયેલાં છે. અનુભૂતિની તીવ્રતા વત્તીઓછી હોઈ શકે. ક્યા માધ્યમથી કેવા સ્વરૂપોમાં એ મળે છે. તે અગત્યનું છે. અનુભૂતિની પરાકાષ્ઠા સંગીત, કવિતા, પાત્રોક્તિ, નાટકો નૈસર્ગિક દૃશ્યો, જિંદગીની અવસ્થાઓ વગેરેમાં જોવા મળે છે. એ દૃષ્ટિ સંવેદનાની છે, તે કેળવાવી જોઈએ - એથી વિપરીત આજે બાળકોથી માંડીને વૃધ્ધો સુધી કોઈપણ ક્ષેત્રમાં કામ કરનારા માણસોમાં, શિશુઓમાં કે મોટાઓમાં ધીમેધીમે અનુભૂતિનું સ્થાન લેવાતું જાય છે, અને તેની જગાઓ ઔપચારિક દેખાડો વધતો જણાય છે. એક ફૂટતી પાંદડી, સૂર્યનું પહેલું કિરણ, ધરતીમાંથી બહાર નીકળતો બીજાંકુર, ચંદ્ર વિનાની તારામઢી રાત, અષાઢનાં ઘટાટોપ વાદળો, વરસાદ પડી ગયા પછી પાંદડામાં નીતરીને ટપકતાં અને રવનું એક આવર્તન પ્રસરાવી જતાં શ્રુતિમનોહર ટીપાં સવારે સવારે ક્યાંક બોલતાં પક્ષીઓ તથા સૃષ્ટિ અને પ્રકૃતિની અનેકવિધ રહસ્યમયી ઘટનાઓ આપણા કાનમાં થઈને અંતર સુધી પહોંચતી નથી. આ સર્વવ્યાપી રોગ(વાયરસ) છે. જે માણસને એની અંતર્મુખ સિધ્ધિઓમાંથી ક્રમશઃ નીચે ઉતારે છે. 'અક્ષરની ઉપાસના' નો સાધક અધોગતિ કરતો નથી-થવા દેતો નથી.

આ વિચારોને, ભૂતકાળનાં સ્મરણોને 'અક્ષર'માં વ્યક્ત કરવાનું આમંત્રણ આપવા માટે અને એલ્યુમ્ની એસોસીએશન સાથે મને જોડવા માટે કૉલેજના આચાર્ય શ્રી ડૉ. સી.પી. પટેલસાહેબ, ડૉ. ભાલચન્દ્ર ચૌધરીસાહેબ, ડૉ. રમેશભાઈ પટેલ તથા સૌ મિત્રો પ્રત્યે આભાર સાથે સ્નેહની લાગણી વ્યક્ત કરું છું.

- નિવૃત્ત આચાર્ય, એ.જી.ટીચર્સ કૉલેજ, અમદાવાદ

●●●

: આ પેઈઝના સૌજન્ય :

પટેલ ઉર્વિશ ઈશ્વરભાઈ | પઠાણ સાજીદખાન માજીદખાન

પ્રશિક્ષણમાં ખાનગીકરણ : દર્દોનું કારણ કે નિવારણ ?

- ડૉ. બી. આર. ચૌધરી

ભારતની આઝાદી પછી શાસકોની સમક્ષ સૌથી મહત્ત્વની સમસ્યા એ હતી કે કેવા પ્રકારની અર્થવ્યવસ્થા અપનાવવી, અને તે જ સમયે તદ્દન સામ્યવાદને વરેલો દેશ રશિયા બધી જ રીતે ટોચ પર હતો, બીજી બાજુ વધુમાં વધુ મૂડીવાદને વરેલો દેશ અમેરિકા પણ બધી રીતે અગ્રસ્થાને હતો. તેથી ભારત દેશના શાસકોએ બન્ને અર્થવ્યવસ્થાઓનું મિશ્ર સ્વરૂપ અપનાવ્યું અને મિશ્ર અર્થવ્યવસ્થા દેશમાં અમલમાં મુકવામાં આવી જેથી બન્ને અર્થવ્યવસ્થાના મહત્તમ લાભો દેશને મળે.

સમયના વહેણની સાથે અને પરિણામો મળ્યા પછી વારંવાર જે પણ વિચારસરણી ધરાવતી સરકાર લોકશાહી પ્રણાલી અનુસાર શાસનમાં આવે (કેન્દ્ર કે રાજ્ય સ્તરે) છે. ભારત દેશમાં એવી માન્યતાવાળી સરકારો જ આવી રહી છે કે કોઈપણ ક્ષેત્રમાં ખાનગીકરણ એ જે તે ક્ષેત્રની સમસ્યાઓના ઉકેલ માટે સારો વિકલ્પ છે. આ જ દિશામાં મેડીકલ, એન્જિનિયરીંગ, ફાર્મસી, શિક્ષણ-પ્રશિક્ષણમાં સ્વ-નિર્ભર સંસ્થાઓનું પ્રમાણ છેલ્લા દાયકામાં દેશભરમાં સારુ એવું વધ્યું છે.

શિક્ષકોને તાલીમ આપતી બી.એડ્. કૉલેજોમાં ૧૦ વર્ષ પહેલાં ગુજરાત યુનિ. સંલગ્ન ગ્રાન્ટઈન એડ કૉલેજો અંદાજે ૧૭ જેટલી હતી, આજે બે ઓછી થઈ છે, માત્ર ૧૫ રહી છે. સામે ૧૦ વર્ષ પહેલાં સ્વ-નિર્ભર કૉલેજ એક પણ ન હતી. આજે અંદાજે ૮૦ જેટલી સ્વ-નિર્ભર કૉલેજો ગુજરાત યુનિ. સંલગ્ન કાર્યરત છે. આખા ગુજરાતમાં અન્ય યુનિવર્સિટીઓની કૉલેજો તો જુદી. પ્રશિક્ષણ ક્ષેત્રમાં પ્રવેશેલી સ્વનિર્ભર કૉલેજોથી કઈ સમસ્યાઓનું નિવારણ થયું ? તે એક પ્રશ્ન જ છે.

- શું સમાજમાં શિક્ષકોની જબરદસ્ત માંગ હતી અને શિક્ષકો મળતા ન હતા ?
- ગ્રાન્ટ ઈન એડ કૉલેજોમાંથી સારા શિક્ષકો તૈયાર થતા ન હતા ?
- ઊંચી ટકાવારી ન હોય તો પણ ગમે તેટલા ઓછા ગુણ ધરાવતા ઉમેદવારો બી.એડ્. થઈ જાય પછી તેમની બેરોજગારી દૂર થઈ જાય છે ?

આ અને આવી અનેક સમસ્યાઓ બી.એડ્. કરનાર ઉમેદવારોને સ્પર્શે છે.

ઉપરાંત સંસ્થાકીય પ્રશ્નો પણ ઓછા નથી. જેમ કે સ્વ-નિર્ભર બી.એડ્. કૉલેજો

- સઘન તાલીમ આપે છે ?
- એડમિશન ગમે ત્યારે થાય પણ યુનિવર્સિટી જે તારીખો પરીક્ષાની આપે તે પહેલાં થિયરી અને પ્રેક્ટીકલ બધું જ કામ તેમનું પુરુ થઈ જાય છે ? (આ બાબતમાં સ્વનિર્ભર કૉલેજોના સંચાલકો, આચાર્યો અને અધ્યાપકોની ક્ષમતા દાદ માગે તેવી જણાય છે કારણ કે તેમને કદી સમય કે કામકાજના દિવસો ઓછા મળ્યાનો આક્રોશ જ નથી હોતો.)
- તમામ પ્રકારના પ્રાયોગિક કાર્યો અને આંતરિક ગુણાંકન કેટલું અને કેવી રીતે તે પણ પ્રશ્નાર્થ જ છે.

● સ્વનિર્ભર બી.એડ્. કૉલેજોને લીધે હકારાત્મક અને નકારાત્મક અસરગ્રસ્તો

- ઓછા ટકાવાળા ઉમેદવારો જે બી.એડ્.ના એડમિશનથી વંચિત રહેતા હતા તેઓ હવે સરળતાથી નિયત ફી સ્વનિર્ભર કૉલેજોને ચૂકવી બી.એડ્. કરી શકે છે.

- એવી સ્વ-નિર્ભર બી.એડ્. કૉલેજોની સંખ્યા એટલી વધી કે એમ.એડ્. થયા પછી બેરોજગાર થયેલા ઉમેદવારોને અધ્યાપક તરીકે નોકરીઓ મળી. (કેટલો પગાર તે પ્રશ્નાર્થ છે)

- જે તે યુનિવર્સિટીને એવી સ્વનિર્ભર કૉલેજોને કારણે એડમીશનથી પરીક્ષા સુધીનાં કાર્યોનાં ખર્ચ પેટે, ફી, ડિપોઝીટ, પેનલ્ટી વગેરેથી નાણા મળ્યા / મળે છે.

- સંચાલકો કે જે પ્રશિક્ષણાર્થીનું તાલીમ ઘડતર ધ્યાનમાં ન લેતાં એકમ પડતર ઓછામાં ઓછું રાખીને ચોખ્ખો નફો મેળવે છે.

- એવી સ્વનિર્ભર કૉલેજોની દેખરેખ અને નિયંત્રણ માટે LIC ટીમના મેમ્બર તરીકે યુનિવર્સિટી સત્તામંડળના સભ્યોને વિવિધ ફરજો (અલબત્ત સ્વૈચ્છિક રીતે) બજાવવી પડે છે.

- આવી સ્વનિર્ભર કૉલેજોની સ્થાપના, દેખરેખ, નિયંત્રણ, અંકુશ તેમજ ચોખ્ખા નફા સાથે કોઈ લેવા-દેવા નથી તેવી ગ્રાન્ટ-ઈન-એઈડ કૉલેજોના અધ્યાપકોને પરીક્ષણ, મૂલ્યાંકન, નિરીક્ષક તરીકે ફરજિયાતપણે જોડાવવાનો સ્નેહભર્યો પત્ર યુનિવર્સિટીનો મળે જ.

- સમાજમાં લાયકાત ધરાવતા બેરોજગાર શિક્ષકોની માંગ અને પુરવઠાની સમતુલા એટલી હદે બગડી કે કેટલીક સ્વ-નિર્ભરશાળામાં ૧૫૦૦ થી ૨૦૦૦ રૂા. માસિક મહેનતાણાથી શિક્ષકો પાસેથી આખા દિવસનું કામ લેવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત સમસ્યાઓ ધ્યાનમાં લઈ NCTE, યુનિવર્સિટીઓ અને રાજ્ય સરકાર આ ત્રણેયના સુમેળથી સ્વ-નિર્ભર કૉલેજોની સંખ્યા નિયંત્રિત કરવી જ રહી.

- એસો. પ્રોફેસર, એ.જી.ટીચર્સ કૉલેજ, અમદાવાદ

●●●

વંદે માતરમ્...

- ડૉ. જ્યોતિ દવે

વંદે માતરમ્.... ઉદ્ગાર સાંભળતાની સાથે જ મન માતૃવંદનાના ભાવથી વિભોર થઈ ઊઠે છે. જનની જન્મભૂમિ ભારત માતાની પ્રશંસા વેરતું ! અને સ્વતંત્ર ભારત ગણરાજ્યના રાષ્ટ્રગીત તરીકે સ્વીકારાએલા આ મનોહારી કાવ્યના રચયિતા બંગાળી સાહિત્યકાર શ્રી બંકીમચંદ્ર ચટ્ટોપાધ્યાય છે.

બંગદર્શન નામના મેગેઝિનમાં 'આનંદમઠ' નામની નવલકથા તેઓ ધારાવાહિક નવલકથા સ્વરૂપે પ્રગટ કરતાં હતાં. નવલકથા ઈ.સ. ૧૭૭૦ના બંગાળના દુકાળની પાર્શ્વભૂમિકામાં લખાયેલી છે, એટલે કે નવલકથા આ આપત્તિના લગભગ સો વર્ષ પછી લખાઈ. કથાનકમાં માતૃભૂમિની ચાહના, તેને આતતાયીઓના તાબામાંથી સ્વતંત્ર કરવાની ભાવના પણ સુંદર રીતે વણી લેવાઈ છે. ૧૮૮૧માં સૌ પ્રથમ વાર વંદેમાતરમ્ કાવ્ય સ્વરૂપે 'બંગદર્શન'ના નવલકથાના અંકમાં પ્રકાશિત થયું. તેની ભાષા સંસ્કૃતમય બંગાળી છે, કારણ કે નવલકથા બંગાળી ભાષામાં લખાયેલી છે.

ઈ.સ. ૧૮૯૬ના ભારતીય નેશનલ કોંગ્રેસના કલકત્તા અધિવેશનમાં કવિવર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરે તેને ગાયું. તેના શીર્ષકે ભારતમાતા પ્રત્યેની દેશભક્તિ સાથે તાદાત્મ્ય સાધ્યું અને ભારતની સ્વતંત્રતા માટેની ચળવળ સાથે એકરૂપ થયું. ત્યાર પછી કોંગ્રેસના અધિવેશનમાં ગવાવા લાગ્યું.

વંદેમાતરમ્ શબ્દ સમગ્ર ભારતવર્ષમાં લોકોની જીભે વસી ગયો. પરિણામ સ્વરૂપે બ્રિટિશ સરકારે તેના ઉપર પ્રતિબંધ લાધ્યો, તો ભારતની પ્રજાએ આ પ્રતિબંધને પૂરી તાકાતથી ફગાવ્યો. આ માટેની દરેક ચળવળ, દરેક કાર્યક્રમ, દરેક અહિંસક પ્રદર્શન વંદે માતરમ્ના નારાથી ગુંજતું થયું. વંદે માતરમ્નું ઉચ્ચારણ દરેક ભારતીય - વિદેશી સત્તાના ગુલામ એવા ભારતીયમાટે ગૌરવનો વિષય બન્યું. આઝાદીના લડવૈયાઓ ઉપર અંગ્રેજોએ ત્રાસ ગુજારતા તે સમયે તેમના મુખમાંથી ચીસને બદલે વંદે માતરમ્નો નાદ નીકળતો. ભગતસિંહ, સુખદેવ અને રાજ્યગુરુને ફાંસીના માંચડા તરફ લઈ જવાતા હતા ત્યારે તેઓના હોઠ ઉપર વંદે માતરમ્નું ગાન હતું. ફાંસી અપાઈ ત્યારે તેમના છેલ્લા ઉદ્ગાર પણ 'વંદે માતરમ્' હતા.

કેટલાક કારણસર વંદે માતરમ્ વિવાદનો વિષય પણ બન્યું. પરંતુ ૧૯૩૭માં ગાંધીજી અને રવીન્દ્રનાથ ટાગોર વચ્ચેની ચર્ચાના અંતે તેની શરૂઆતની બે કડી રાષ્ટ્રગીત તરીકે સ્વીકારાઈ. ૧૯૫૦માં ભારતનું બંધારણ તૈયાર થયું અને તેમાં પણ તે અધિકૃત રીતે રાષ્ટ્રગીત તરીકે સ્વીકારાયું.

ભારતને આઝાદી મળી તે દિવસે ૧૪મી ઓગષ્ટની સાંજથી જ લોકો ઝડપથી સાંજનું ભોજન, કામકાજ પતાવી, સારાં સારાં કપડાં પહેરી વંદે માતરમ્ના ઉચ્ચારણ સાથે દેશના શહેરે શહેર, ગામે ગામ, શેરીએ શેરીએ ઉમટી પડ્યા હતા. રાત્રે બાર વાગે સ્વતંત્રતાની વિધિવત્ જાહેરાત થતાં લોકોએ તે સમૂહમાં ગાયું હતું. ભારતની સંસદમાં પંડિત ઓમકારનાથ ઠાકુરે શાસ્ત્રીય સંગીતના ખૂબ સુંદર ઢાળમાં તે ગાયું. ઉસ્તાદ બિસ્મિલ્લા ખાને તે શરણાઈ ઉપર વગાડ્યું. આજે પણ તેની અપ્રાપ્ય રેકોર્ડ આકાશવાણી પાસે સંગ્રહિત છે.

તેના જુદી જુદી ભાષામાં ભાષાંતર પણ થયાં છે. ગુજરાતીમાં પણ છે. પ્રસિધ્ધ તમિળ કવિ સુબ્રમણ્યમ ભારતીએ તેનું તમિળમાં ભાષાંતર કર્યું. મહર્ષિ અરવિંદ ઘોષે તેનું અંગ્રેજીમાં ભાષાંતર કર્યું છે **I bow thee, mother !** શ્રી આરિફ મોહમ્મદ ખાન જાણીતા વકીલ અને રાજ્ય સભાના સભ્ય છે. તેમણે તાજેતરમાં ઉર્દૂ ભાષામાં અનુવાદ કર્યો છે - મા તસ્લીમાત્.

જ્યાં સુધી આપણા સ્મરણમાં વંદે માતરમ્ હશે અને જ્યાં સુધી તેનું મન, કર્મ અને વાચાથી અનુશરણ થશે ત્યાં સુધી સુંદર નદી-ઝરણા વહાવતી, પર્વતોથી શોભતી, શીતળ પવનથી સુવાસિત કરતી, રાત્રિને શ્વેત ચાંદનીથી પુલકિત કરતી, ફળફૂલોથી આચ્છાદિત વૃક્ષોથી ભરેલી, સુંદર સ્મિત વેરતી અને સુમધુર ભાષા બોલતી એવી આપણી ભારતમાતા કોઈ પણ આક્રમણ, આતંકવાદ, પ્રલયની સામે અખંડિત રહેશે.

વંદે માતરમ્, મા તસ્લીમાત્, **I bow thee, mother !!!**

- એસો. પ્રોફેસર, એ.જી.ટીચર્સ કૉલેજ, અમદાવાદ

: આ પેઈજના સૌજન્ય :

મનસુરી ફરહદબાનુ મહંમદઐયુબ — પંચાલ દિપા ભરતકુમાર

Reshaping Teacher Education for 21st century skills

- Dr.Kaushal.Yadav

Education is a continuous process of learning. It is very natural that for the growth of a society and nation, changes in education field have to be incorporated from time to time. With the ushering in of LPG (liberalization, privatization, globalization) we cannot stick to age old obsolete methodologies and out-dated system of functioning of institutes also has to be thought. This brings to the fact that reforms have to take place in complete infrastructure. Here word infrastructure does not mean only physical but intellectual and emotional infrastructure also demands change. Reforms have to take place for improvement, embellishment, enlightenment and make us more competent, to be at par with others in the race of modern changing educational scenario. Teacher education, after all is a dependent sub system of the total education system. Teacher education is the base of any education system and so pressure on teacher education is increasing day by day with the new demands arising out of the on-going developments in school education.

A basic need where teacher education needs to reshape itself in the direction of 21st century is development of soft skills among stakeholders of an institute.

<u>SOFT SKILLS</u>

From decades employers as well as educators are frequently complaining about a lack in soft skills among graduates from tertiary education institutes. A recent outcry in this regard came from NAAC newsletter (2010) that almost all stakeholders of majority tertiary educational institutes lack in soft skills. Predominantly missed are communication skills in the list of missing soft skills. Soft skills terminology is used in a wider sense, so to define it is very difficult. Perception of soft skill defers from context to context and from area to area. The online encyclopedia "wilkipaedia" gives a broad definition of soft skills. "Soft skills refer to the cluster of personality traits, social graces, facility with language, personal habits, friendliness, and optimism that mark people to varying degrees. Soft skills complement hard skills, which are the technical requirements of a job." (Wikipedia, 2007)

Soft skill has an endless list such as communication skill, leadership, teamwork capability, critical and structured thinking, time management, self management, creativity, body language, etc.

Three main soft skills which are prerequisite in education sector and on which teacher education has to pay attention and take action to cope up with the challenges raised in 21st century are communication skill, structured and critical thinking and creativity.

COMMUNICATION SKILL

Communication skills are not only necessary for a person's profession but even more contributes to one's so called social competence, a fact which applies to many other soft skills also. Good social skills are reflected at workplace and hence recursively further in the career. Communication skill includes mainly-

- Delegating skills
- Listening skills
- Presentation skill
- Body language

Furthermore adequate communication skill are prerequisite for a range of other soft skills like moderating discussion, conflict management, leadership, teamwork capability, etiquette, trouble shooting etc.

CRITICAL AND STRUCTURED THINKING

This pair of soft skills is frequently lacking in tertiary education. Both go hand in hand with problem solving abilities. Especially in today's information society it is of high importance to critically filter the endless stream of incoming data, analyze it, and make informed decisions based on it.

Analytical skills also form the base for developing solutions to any kind of problem. And also in this case the soft skills are of equal usefulness in a person's professional and private life.

CREATIVITY

This skill is often misinterpreted as being only useful for artists, so one finds it unusual to use it for a teacher in education sector. As a skill it means "thinking out of the box", which means that given conventional rules and restrictions are left aside in order to find innovative approaches to problem solving. Brainstorming and mind mapping are well known applications of creativity in the business world.

Describing these basic soft skills in brief, question arises that how much effort do educational institute put or rather how many of them are prepared to put efforts in measuring and developing these skills among stakeholders? The answer will be very disturbing.

SUGGESTED EFFORTS TO ENHANCE SOFT SKILLS:

- Raise awareness about importance of soft skills among all stakeholders of educational institute, which covers management, principals, academic and administrative staff, students, parents etc.
- Periodic sessions of formal training of soft skills should be organized as per the work nature.
- "Self-training" plays an important role in development of soft skills. It is based on books. So sessions of book reading which broadens the horizons should be framed. As change in personal trait often requires long term practice and therefore self training proves to be more useful in the development of soft skill.
- Formal training and self training should be used as supplementary to each other.
- Change in teaching methodology plays very important role in the enhancement of soft skill.
- Variety of programs and events organized in the institute serves as a platform to imbibe soft skill.
- Content of lecture should be considered as a vehicle to teach soft skill.
- Incorporation of soft skill subject into formal curriculum can be a big help.

- Assistant Professor, A.G.Teachers College

●●●

લોકશાહી અને શિક્ષણ

- ડૉ. રમેશ પટેલ

દરેક રાષ્ટ્ર પોતાની શાસનવ્યવસ્થાને અનુરૂપ શિક્ષણપ્રણાલી રાખતી હોય છે. રાષ્ટ્રને જીવીત રાખવાનું અને પ્રગતિના શિખરો સર કરવાનું કામ શિક્ષણ કરે છે. લોકશાહી અને શિક્ષણ આ બન્ને માનવજીવન સાથે જોડાયેલા હોય છે, બન્નેમાં વ્યક્તિ કેન્દ્રસ્થાને છે. બન્ને વ્યક્તિનું કલ્યાણ તેમજ સર્વત્તોમુખ વિકાસ ઈચ્છે છે. લોકશાહી અને શિક્ષણની ભૂમિકા અને હેતુઓ એકસરખા જ છે. બન્ને વ્યક્તિનિષ્ઠ છે અને બન્નેનું અંતિમ બિંદુ માનવ છે. લોકશાહી અને શિક્ષણ બન્ને વ્યક્તિની માનસિક, શારીરિક અને નૈતિક મૂલ્યોની પ્રવૃત્તિઓને સ્વીકારે છે. આવી પ્રવૃત્તિઓનો મહત્તમ ઉપયોગ થાય તેવું ઈચ્છે છે.

ખરી કેળવણી વિદ્યાર્થીના લોકશાહી ટેવોના ઘડતરમાં રસ લે છે અને લોકશાહીને મજબૂત શિક્ષણપ્રથાની જરૂર રહે છે. જેથી લોકશાહી નાગરિકત્વ ધરાવતી વ્યક્તિઓ સર્જી શકે. લોકશાહી માનવને રોટી, કપડાં અને મકાનની મૂળભૂત સમસ્યામાંથી મુક્ત કરે છે. જ્યારે શિક્ષણ માનવીને મૂળભૂત પૂર્વગ્રહો તથા માનસિક ગુલામીમાંથી મુક્ત કરે છે. લોકશાહી એ સમૂહમાં રહેવા માટે, જીવવા માટે તેમજ વર્તવા માટેની ઉત્કૃષ્ટ ફિલસૂફી છે. લોકશાહી કેળવણી-કેળવણી તરીકે મુક્ત છે. તે બાળક પર માહિતી કે શિસ્તને લાદી દેતી નથી, તે 'સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે'ને અનુસરે છે. લોકશાહી શિક્ષણ બાળકના સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિનો વિકાસ કરનાર છે. લોકશાહી સમાજ હંમેશાં પ્રગતિશીલ હોય છે તેથી લોકશાહીનું અંતિમ બિંદુ માનવ અને સમાજની પ્રગતિશીલતા છે.

લોકશાહી વિશે જ્હોન ડ્યૂઈ કહે છે કે - 'લોકશાહી ફક્ત સરકારનું જ સ્વરૂપ ન હોઈ, તેનાથી પણ કંઈક અધિક છે. તે મુખ્યત્વે સહયોગી જીવન તરફ સંમિલિત રૂપથી આપેલા અનુભવની (પ્રણાલી) વિધિ છે.'

આમ, જ્હોન ડ્યૂઈ જે સહયોગીની વાત કરે છે તે જીવનની પ્રણાલી શિક્ષણથી જ સંભવી શકે છે. હવે પ્રશ્ન એ છે કે લોકોને કેવા પ્રકારનું શિક્ષણ આપવું ? આજે જે રીતે શિક્ષણ અપાઈ રહ્યું છે તે યોગ્ય છે ? જે હોય તે પણ લોકો સારા નાગરિક બને, સહયોગપૂર્ણ જીવન જીવવાની કળા કેળવે. આમ ચોક્કસ પ્રકારે જીવન જીવવાની જીવંત પ્રણાલી લોકશાહીમાં છે.

હવે આપણે કેટલાંક લોકશાહી કેળવણીના હેતુઓ તરફ નજર ફેરવીએ.

- વ્યવહારનું ચારિત્ર્ય ઘડતર
- વ્યવસાયિક વિકાસ
- ફૂરસદના સમયનો સદ્ઉપયોગ
- વ્યક્તિની સામાજિકતાનો વિકાસ
- નેતૃત્વ શક્તિનો વિકાસ
- વ્યક્તિનો સર્વાંગી વિકાસ
- મુક્ત અભિવ્યક્તિ
- આજીવિકા પ્રાપ્તિ
- લોકશાહીયુક્ત જીવન ઘડતર
- રાષ્ટ્રભાવનાનો વિકાસ

આમ, લોકશાહી કેળવણીમાં જે હેતુઓ નક્કી કરવામાં આવ્યા છે તે હેતુઓના ધ્યેય પ્રાપ્ત કરવા શાળાઓમાં વધુમાં વધુ પ્રવૃત્તિઓ કરવામાં આવે તો 'નિશાળને વિશાળ બનાવો'ની સંકલ્પના વિકસાવી શકાય.

શાળા એ લોકશાહીની સાચી જન્મદાત્રી છે. શાળાનું કાર્ય તો સારા ભાવિ નાગરિકો તૈયાર કરવાનું છે. આ માટે શાળાઓમાં નીચેના જેવી પ્રવૃત્તિઓ યોજી શકાય.

- વિદ્યાર્થીમંડળ અને ચૂંટણીની રચના લોકશાહી ઢબે કરવી.
- વિદ્યાર્થીઓને શાળા સંચાલનમાં સામેલ કરવા.
- શાળામાં લોકશાહી મૂલ્યોનો સ્વીકાર કરી લોકશાહીના સિધ્ધાંતો અપનાવવા જોઈએ.
- શાળામાં દૈનિક સભા અવશ્ય યોજવી જોઈએ.

  (આજે શાળામાં ભાગ્યે જ યોજાય છે)
- સ્વયંશાસનદિન તેમજ વૈશ્વિક સ્તરના દિવસોની ઉજવણી કરવી જોઈએ.
- વિદ્યાર્થીઓના વ્યક્તિત્ત્વને ખીલવે તેવા કાર્યક્રમો યોજવા.
- લોકશાહીની સુટેવોનું ઘડતર થાય તેવી પ્રવૃત્તિઓ યોજવી.
- વ્યવહારમાં અને વર્ગ શિક્ષણમાં લોકશાહીયુક્ત વિચારો અપનાવવા જોઈએ. વર્ગમાં માત્ર હોંશિયારને જ પ્રોત્સાહિત ન કરવા જોઈએ. તમામનું વ્યક્તિત્વ ખીલવવા અવકાશ સર્જવો જોઈએ.
- શાળાનાં વિદ્યાર્થીઓ મુક્ત અભિવ્યક્તિ કરી શકે તે માટે ચર્ચાસભા, વકતૃત્વ સ્પર્ધા, નિબંધ સ્પર્ધા જેવી સ્પર્ધાઓ યોજવી જોઈએ.
- બાળકોમાં સંઘભાવના-સંપભાવના વિકસે તે માટે પ્રવાસ, રમતગમત તથા યુવક મહોત્સવ જેવી ગ્રુપની પ્રવૃત્તિઓ યોજવી જોઈએ.
- લોકશાહી રાષ્ટ્રીય ભાવનાના વિકાસ માટે એન.એસ.એસ., એન.સી.સી., સ્કાઉટ, વૃક્ષારોપણ, બ્લડ ડોનેશન વગેરે પ્રવૃત્તિઓ યોજવી જોઈએ.

આમ, જો શાળાઓમાં લોકશાહી ઢબે શિક્ષણ આપવામાં આવે તો દેશનું યુવાધન યોગ્ય માર્ગે જઈ શકે.

આયોજનો, હેતુઓ અને પ્રવૃત્તિઓ ફક્ત કાગળ ઉપર જ ન હોવી જોઈએ.

શાળાઓમાં એક-બે પાઠ, કાવ્ય કે પ્રકરણ ઓછા ચાલ્યા હશે તો ચાલશે પરંતુ પ્રવૃત્તિઓ વગરની શાળાઓ બિલકુલ નહીં ચાલે. પ્રવૃત્તિઓ વગરની શાળાઓ ખંડેર સમાન છે.

- આસિ. પ્રોફેસર, એ.જી.ટીચર્સ કૉલેજ, અમદાવાદ

●●●

ઈશારો

- નૈષધ મકવાણા

મિત્રો છે જાણે કે સુખ દુ:ખના સાથી, ને જીવનમાં જેનો સહારો,
પુસ્તક ને પત્રિકા નિત્ય વંચાય એવો, નાનકડો આ તો ઈશારો,
અક્ષરમાં આંખો ડૂબાવી દો પ્રેમથી,
મનડું પણ ઝબકોળી દેજો,
સાબુ કે પાણીની સહેજે જરુર નહીં,
નિર્મળતા ભીતરની લેજો,
સરવાણી વહેતી આ ગંગા છે જ્ઞાનની, વિવિધ મળશે વિચારો,
પુસ્તક ને પત્રિકા નિત્ય વંચાય એવો, નાનકડો આ તો ઈશારો,
સાહિત્ય સંગ કલાકૌશલ્ય રંગ,
ને ગીતસંગીત લય છંદની,
નીતિ-રીતિ ને વળી વાતો વિજ્ઞાનની,
પ્રશ્નોના પૂરતા પ્રબંધની,
ચિંતા મટાડે ને ચિંતન વધારે ને, સમજણમાં આવે સુધારો,
પુસ્તક ને પત્રિકા નિત્ય વંચાય એવો, નાનકડો આ તો ઈશારો,
સંસ્કારો આવે તો સંસ્કૃતિ ટકશે,
ને ઓજસ્વી અસ્મિતા ઊભરે,
સારા સાહિત્યની સંગત જો હોય તો,
વ્યક્તિનું વ્યક્તિત્વ નિખરે,
સ્વાધ્યાયની આદત જો રહેશે જીવનભર તો જીવનમાં આવશે બહારો,
પુસ્તક ને પત્રિકા નિત્ય વંચાય એવો, નાનકડો આ તો ઈશારો.

- ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી એ.જી.ટીચર્સ કૉલેજ
(હાલ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી, પાટણ જિલ્લો)

રમતવીરનું ગીત...

- નૈષધ મકવાણા

ખેલકૂદ માટે બસ હસ્તી છે આપણી,
તન મનની તાજગીને મસ્તી છે આપણી.
ખેલકૂદ કરશું ને ખુશહાલ રહેશું.
ગંદકીને રોગનાભોગ નહીં બનશું.
આળસમાં જિંદગી અમસ્તી છે આપણી,
તન મનની તાજગીને મસ્તી છે આપણી.
ખેલદિલી હોવી ક્યાં એમાં નવાઈ છે,
હાર હો કે જીત હો પ્રેમની સગાઈ છે.
શિસ્ત વિના જિંદગી તો સસ્તી છે આપણી,
તન મનની તાજગીને મસ્તી છે આપણી.
સભ્યતા, સુરક્ષા ને વીરતા સમાઈ છે,
તોફાની તત્ત્વોની એમાં સફાઈ છે.
સંસ્કારો પર જબદસ્તી છે આપણી,
તન મનની તાજગીને મસ્તી છે આપણી.
દેશ માટે જીવશું ને દેશ માટે મરશું,
સૌના ઉત્થાન માટે કામ સારા કરશું.
લાગણી આ દિલમાં વરસતી છે આપણી,
તન મનની તાજગીને મસ્તી છે આપણી.

ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીનો શિક્ષણમાં ઉપયોગ

- પથિક બારોટ

વર્તમાન સમયમાં ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ રોજબરોજના કાર્યોમાં જોવા મળે છે. આજના વિદ્યાર્થીઓ પણ વધુમાં વધુ ઉપયોગ કરતા થઈ ગયા છે ત્યારે શાળા, કૉલેજ દ્વારા ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરવો અનિવાર્ય થઈ ગયો છે. ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીના ઉપયોગ દ્વારા શિક્ષણની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવી શકાય છે અને વિદ્યાર્થીઓનું શિક્ષણકાર્યમાં ધ્યાન પણ કેનદ્રિત કરી શકાય છે. આમ, ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજી શિક્ષણમાં ઘણી રીતે ઉપયોગી છે જે સમજવું ખૂબ જ જરૂરી છે. આમ, શિક્ષણમાં ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીના ઉપયોગ વિશે નીચે મુજબ કેટલીક માહિતી આપવામાં આવી છે.

- પાવરપોઈન્ટ પ્રોગ્રામમાં સ્લાઈડ તૈયાર કરી વિવિધ વિષયોના એકમ કે મુદ્દાઓની અસરકારક રજૂઆત કરી શકાય છે.
- પુસ્તકાલયમાં ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજી ખૂબ જ ઉપયોગી છે.
- અપ્રાપ્ય પુસ્તકોનો સંગ્રહ કરી કમ્પ્યુટરમાં સાચવી શકાય છે.
- કમ્પ્યુટરમાં નેટવર્કની સુવિધાનો ઉપયોગ કરી માહિતી કે વિષયવસ્તુને એક જ સમયે જુદા જુદા વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ દર્શાવી શકાય છે.
- ઈન્ટરનેટના ઉપયોગ દ્વારા નવા નવા પુસ્તકો વિશે માહિતી મેળવી શકાય છે.
- શૈક્ષણિક સંશોધનમાં માહિતીનું વર્ગીકરણ, પૃથ્થકરણ અને અર્થઘટન કરવા માટે ખૂબ જ ઉપયોગી છે.
- વિદ્યાર્થીઓની માહિતી વાલીઓને ઈ-મેઈલ દ્વારા ઝડપી અને સરળતાથી મોકલી શકાય છે.
- દૂરવર્તી શિક્ષણની સફળતા માટે ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીએ મહત્ત્વનો ભાગ ભજવ્યો છે.
- વિડિયો કોન્ફરન્સ અને ઓડિયો કોન્ફરન્સ દ્વારા અન્ય રાજ્યો કે વિદેશમાં વ્યાખ્યાન આપી શકાય છે કે વ્યાખ્યાન વિદ્યાર્થીઓને બતાવી શકાય છે.
- નિષ્ણાંત વ્યક્તિઓનો લાભ વિડિયો કોન્ફરન્સ દ્વારા મેળવી શકાય છે.
- શિક્ષણના નૂતન પ્રવાહોની જાણકારી ઈન્ટરનેટના ઉપયોગ દ્વારા મેળવી શકાય છે.
- સંશોધન કરનાર વ્યક્તિ પોતાના સંશોધન વિષયને લગતું સંદર્ભ સાહિત્ય ઈન્ટરનેટ દ્વારા સરળતાથી મેળવી શકે છે જેથી સમયનો બચાવ થાય છે.
- બહુ સંપુટ માધ્યમ દ્વારા મોટા સમૂહને એકસાથે શિક્ષણ આપી શકાય છે.
- શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલી વિવિધ વ્યક્તિઓ સાથે ઈ-મેઈલ, ચેટિંગ દ્વારા ચર્ચા કરી શકાય છે. આ માટે ઓરકુટ (www.orkut.com), ફેસબુક (www.facebook.com), યાહુ જેવી વેબસાઈટ નિઃશુલ્ક સેવા આપે છે.
- બ્લોગનો ઉપયોગ કરી શિક્ષણને લગતી માહિતી દુનિયામાં ગમે ત્યાં પહોંચાડી શકાય છે. આ સુવિધા માટે બ્લોગર.કોમ (www.blogger.com), વર્ડપ્રેસ.કોમ (www.wordpress.com) જેવી વેબસાઈટ ઉપલબ્ધ છે.
- વિશ્વની વિવિધ શાળાઓ, યુનિવર્સિટીઓ, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ વિશેની માહિતી સરળતાથી મેળવી શકાય છે.

- શિક્ષણને લગતા વિવિધ નિયમો, પરિપત્રો વિશે જાણકારી મેળવવા માટે ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજી ખૂબ જ ઉપયોગી છે.
- શિક્ષણમાં ઉપયોગી એવા દશ્ય-શ્રાવ્ય વિડિયો ક્લિપ પણ ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીના ઉપયોગ દ્વારા મેળવી શકાય છે. આ માટે **www.youtube.com** વેબસાઈટ ખૂબ જ ઉપયોગી છે.
- પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રોની રચના માટે, છાપવા માટે તથા તેમનો સંગ્રહ કરવા માટે કમ્પ્યુટર ખૂબ જ ઉપયોગી છે.
- **OMR** પ્રકારની પરીક્ષાની ઉત્તરવહીઓ પણ કમ્પ્યુટર દ્વારા ચકાસી શકાય છે.
- ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરી ઓનલાઈન પરીક્ષા લઈ શકાય છે. જેમાં દેશ-વિદેશની કોઈપણ વ્યક્તિ ગમે તે સ્થળે પરીક્ષા આપી શકે છે.
- વિદ્યાર્થીઓના પરિણામ માટે સરાસરી, ટકાવારી, ક્રમ નક્કી કરવા જેવી વિવિધ ગણતરીઓ ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીના માધ્યમથી સરળતાથી અને ચોક્કસાઈપૂર્વક કરી શકાય છે.
- વિદ્યાર્થીઓનું પરિણામ શાળાઓ, કૉલેજો કે યુનિવર્સિટી પોતાની વેબસાઈટ પર મુકી શકે છે. જેથી વિદ્યાર્થીઓ પોતાની અનુકૂળતા પ્રમાણે પરિણામ જોઈ શકે છે.
- શાળા, કૉલેજો, યુનિવર્સિટીઓ જેવી વિવિધ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ પોતાના જરૂરી દસ્તાવેજો અને માહિતીનો સંગ્રહ સરળતાથી કરી શકે છે.

આમ, વર્તમાન ટેકનોલોજીના સમયમાં ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજી એ શિક્ષણનું અભિન્ન અંગ બની ગયું છે. જેને કારણે શિક્ષકો અને અધ્યાપકોએ શિક્ષણકાર્ય દરમિયાન શિક્ષણની અસરકારકતા વધારવા માટે ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ અચૂક કરવો જોઈએ.

- આસિ.પ્રોફેસર, એમ.એડ્. કૉલેજ, વડુ

●●●

વિદ્યાર્થીમંડળની પ્રવૃત્તિઓનો અહેવાલ

- ઉર્વિશ પટેલ

માધ્યમિક શિક્ષણ-પ્રશિક્ષણ ક્ષેત્રે, જેનું આગવું પ્રદાન છે, એવી ગુજરાતની ખ્યાતનામ સંસ્થા તથા જેને નેક કમીટી દ્વારા 'એ' ગ્રેડ પ્રાપ્ત થયેલ છે તેવી સંસ્થા એ.જી.ટીચર્સ કૉલેજમાં પ્રવેશ મળતાંજ એક જુદા જ પ્રકારના આનંદનો અમે અનુભવ કર્યો અને આખાય વર્ષ દરમિયાન તેમાં કોઈ કમી મહેસુસ થઈ નથી.

વિવિધ વિદ્યાશાખાઓમાંથી, સ્નાતક અને અનુસ્નાતકની પદવી મેળવીને આવેલા અમારામાંના કેટલાક તો પ્રત્યક્ષ રીતે માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓના શિક્ષક તરીકે અનુભવ મેળવીને આવેલા હતા. એટલે પ્રતિભા, અનુભવ અને યૌવનનું ત્રિવેણી સંગમ થયેલું જોવા મળ્યું.

કૉલેજની શરૂઆત ૧૫ મી જુલાઈ ૨૦૧૦થી થઈ. ગુરુવારના દિવસે પ્રથમ વાર અમે સૌ આ કૉલેજમાં આવ્યા અને અમે 'એ.જી.ટીચર્સ કોલેજ' પરિવારના સભ્ય બન્યા એટલે 'એજિયન' બન્યા. સભાખંડમાં હાજરી આપ્યા બાદ ધોરણ ૧૨ પછીના ઘણા લાંબા ગાળા બાદ ગુરુ શિષ્યની પરંપરા અહીં જીવંત જોવા મળી. શાળામાં રહેલી પરંપરા મુજબ પ્રાર્થનામાં મસ્તક ઝુકાવ્યુ અને પોતપોતાના આરાધ્યદેવ તથા સરસ્વતી માતાને યાદ કરી બી.એડ્. કૉલેજમાં અભ્યાસની શરૂઆત કરી.

અહીં વિદ્યાર્થીમંડળના ઉપક્રમે અમે કરેલા કાર્યક્રમોની આછી રૂપરેખા આપની સમક્ષ રજુ કરતાં હું સહર્ષ આનંદની લાગણી અનુભવું છું. આપણી કૉલેજમાં ૩૦મી જુલાઈ, ૨૦૧૦ના રોજ ડૉ. મુગટલાલ જે. થાનકીસાહેબે આવીને 'એક્યુપ્રેશરનું મહત્ત્વ' એ વિષયક માહિતી પૂરી પાડી. ૩૧મી જુલાઈ, ૨૦૧૦ના રોજ ગુજરાત યુનિવર્સિટીના એક્ઝિબિશન હોલનું ઉદ્‌ઘાટન તથા વૃક્ષારોપણનો કાર્યક્રમ-વૃક્ષારોપણ દિવસનીઉજવણીના ઉપક્રમે હેલ્મેટ ચાર રસ્તા પાસે યોજાયો હતો, આ કાર્યક્રમમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટીના કુલપતિ ડૉ. પરિમલ ત્રિવેદી તથા ગુજરાત રાજ્યના મુખ્યપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની ઉપસ્થિતીમાં કાર્યક્રમની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. ૫ મી ઓગષ્ટ, ૨૦૧૦ના રોજ કૉલેજમાં 'માતાજીનો ગરબો'નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહભેર માતાજીના ગરબાનું ગાન કર્યું હતું. ૧૪મી ઓગષ્ટ, ૨૦૧૦ના રોજ કૉલેજમાં દેશભક્તિ ગીતોની સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમની ઉજવણીમાં વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહભેર ભાગ લીધો હતો. ૩૦મી ઓગષ્ટ, ૨૦૧૦ના રોજ કૉલેજમાં 'લોકસાહિત્ય' વિષય ઉપર વ્યાખ્યાન આપવા માટે લોકસાહિત્યના ભેખ ધારી એવા પ્રવીણભાઈ (લોકસાહિત્યકાર) અતિથિવિશેષ તરીકે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આજ દિવસે કૉલેજમાં તાલીમાર્થીઓને કારકિર્દી તરફ જાગૃત બને તે ઉદ્દેશથી અમેરિકાથી આવેલ જો ટીડવેલ અને અંશુમનભાઈ દેસાઈ જેવા વ્યાખ્યાનકારો દ્વારા વ્યાખ્યાન આપવામાં આવ્યું હતું, તેમાં વિદ્યાર્થીઓના રસના વિષયમાં કારકિર્દી બનાવવા પર વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.

સ્વર્ણિમ ગુજરાતના સંદર્ભમાં કૉલેજમાં ૨૧ મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૦ના રોજ ક્વીઝ સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ સ્પર્ધામાં ચાર ટીમો વાલ્મિકી, વસિષ્ઠ, વિશ્વામિત્ર તથા સાંદીપની નામની હતી. દરેક ટીમમાં ચાર વ્યક્તિઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો. આ સ્પર્ધા ખુબ જ રસપ્રદ બની હતી. આ સ્પર્ધામાં વસિષ્ઠ તથા સાંદીપની વિજેતા જાહેર કરવામાં આવી હતી. ૧ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૦ના કૉલેજમાં રમોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ભાઈઓ માટે ખો-ખો, કબડ્ડી, સતોડિયા તથા વ્યક્તિગત રમતો જેવી કે ગિલ્લી દંડા, ભમરડો અને બહેનો માટે ખોખ્ખો, સતોડિયા તથા વ્યક્તિગત રમતો જેવી કે લંગડી, દોરડા-કુદ અને કોડીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૦ના રોજ ડૉ. કલ્પેશભાઈ પાઠક સાહેબની ઉપસ્થિતિમાં વિદ્યાર્થીપ્રતિનિધિ મંડળના સભ્યોની

સોગંધવિધિ થઈ હતી.

૨૩મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૦ના રોજ કૉલેજમાં એકાંકી નાટ્ય સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ૨૨મી નવેમ્બર, ૨૦૧૦ના રોજ 'વિદ્યાર્થીની રૂચિ પ્રમાણેનું જ્ઞાન આપવું' જેવા વિષય પર એકાંકી નાટક સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ૨૩મી નવેમ્બર, ૨૦૧૦ના રોજ ગુજરાત યુનિવર્સિટીનો હિરક મહોત્સવની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. આ ઉજવણીમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટીની કાર્યપ્રણાલી તથા તેના ઈતિહાસ વિશે પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા માહિતી વિધિ ઓઝા દ્વારા આપવામાં આવી તથા 'વાંચે ગુજરાત' અંતર્ગત વિદ્યાર્થીઓએ કરેલા બુક રિવ્યુ વિદ્યાર્થી સમુહમાંથી કોઈપણ પાંચ વિદ્યાર્થીઓને યાદચ્છિક રીતે પસંદ કરી તેમણે વાંચેલી બુક વિશે માહિતી આપી. ૩જી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૦ના રોજ કૉલેજમાંથી ૧ દિવસનો 'સરદાર સરોવર' સ્થળની મુલાકાતનો પ્રવાસ રાખવામાં આવ્યો હતો. વિદ્યાર્થીઓએ આ પ્રવાસની ખુબ જ મજા લુટી. તથા આ પ્રવાસનો અનુભવ જીવનપર્યંત યાદ રહે તેવો હતો. ૪થી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૧ના રોજ જુના ગીતોના 'ગાન દ્વારા મનોરંજન કાર્યક્રમ' રાખેલ હતો, તેમાં ચક્ષુહીન અરવિંદભાઈ બારોટે જુના જમાનાના સદાબહાર ગીતો રજૂ કર્યા તથા અનિલભાઈ જોશીએ પોતાની આગવી અદામાં વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ જુદા જુદા શેર તથા જોક્સ રજુ કર્યા હતાં. ૫ મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૧ના રોજ ડૉ. ગ્રીવા શાહ દ્વારા **Inclusive Education** વિશે જ્ઞાન આપ્યું હતું. તેઓએ માનસિક અને શારીરિક રીતે જો બાળકો થોડા અસ્થિર હોય તેવા બાળકોના લક્ષણો તથા તેમને કેવી રીતે ભણાવી શકાય, તેમના વ્યક્તિત્ત્વનો વિકાસ કેવી રીતે કરી શકાય તે વિશે માહિતી આપી. ૭મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૧ના રોજ 'શેક્સપિયર- એક વિશ્વમાનવ' વિષય પર વ્યાખ્યાન આયોજીત કર્યું હતું. આ વ્યાખ્યાન આપવા માટે શ્રી ટી.જે. પુરાણી મુખ્ય અતિથિ તરીકે આવ્યા હતા, તેમણે શેક્સપિયરની સાહિત્ય યાત્રા તથા તેમણે લખેલા સાહિત્યથી માહિતગાર કર્યા હતા. ૧૮મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૧ના રોજ વાઈબ્રન્ટ ગ્લોબલ સમીટ ૨૦૧૧ અંતર્ગત મેગા એક્ઝીબિશનની મુલાકાત કૉલેજના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા લેવામાં આવી હતી. અહીં પ્રદર્શનને ત્રણ વિભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રદર્શનોમાં જુદાં-જુદાં પ્રકારની સાંસ્કૃતિક વિરાસતને લગતી બાબત, ગુજરાતનો સમુદ્રકિનારો, ઈકો સિસ્ટમ, રાજ્યનું અર્થતંત્ર, આંતરમાળખાકીય સુવિધાઓ, ઉદ્યોગ તથા રાજ્ય સરકારનું વિઝન વગેરે વિશે માહિતી રજુ કરવામાં આવી હતી. ૨૨મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૧ના રોજ યોગક્ષેમ સંસ્થા દ્વારા માનવ અધિકારના રક્ષણના સંદર્ભમાં કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો હતો. જેમાં અતિથિ વિશેષ તરીકે યોગક્ષેમ ગૌરવ સંસ્થાનના પ્રમુખ રાજેન્દ્ર શુક્લ, અગ્રસચિવ શ્રી પી.એમ.પટેલ, મીનાબહેન વગેરેની ઉપસ્થિતિ હતી તથા ભવિષ્યમાં આપણા માનવ અધિકારના રક્ષણ માટે જરૂરી પુસ્તકોનું વિના મુલ્યે વિતરણ પણ કરવામાં આવ્યું હતું. ૨૭મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૧ના રોજ સર્વાંગી શિક્ષણના સંદર્ભમાં એક કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો હતો. જેમાં ગાંધી વિચારોથી પ્રેરાયેલા ભાલચંદ્ર જોષી સાહેબે ગાંધીજી દ્વારા આપેલી કેળવણીની વ્યાખ્યાની હિમાયત કરી હતી, તથા તેમણે જણાવ્યું હતું કે શિક્ષકે તેની સામે બેઠેલા જીવંત તત્ત્વને સમજવાની જરૂર છે, તેના પર ભાર મુક્યો હતો. ૨૮મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૧ના રોજ નવનીત પ્રકાશનની સહસંસ્થા દ્વારા કૉલેજમાં **'e-sense થી e-learning'** કેવી રીતે કરાવી શકાય તે વિષય પર કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો હતો. તેના ઉપયોગથી વિદ્યાર્થી પોતે વધુ સારી રીતે અભ્યાસ દૃઢ કરી શકે તેવી માહિતી આપવામાં આવી હતી. ૨જી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૧ના રોજ આપણી કૉલેજમાં **'J. Krishna Murthy on Education'** વિષયક વ્યાખ્યાન આપવા માટે વિદ્યાનગર હાઈસ્કૂલના સુપરવાઈઝર અને અંગ્રેજી વિષયના શિક્ષક એવા શ્રી હર્ષવર્ધન શેઠ અતિથિવિશેષ તરીકે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. તેમણે કૉલેજને 'ગીતાની યોગ સાધના' અને 'ગુરુ ચરણે' પુસ્તક ભેટ આપ્યા હતા.

વર્ષના પ્રારંભથી જ આપણી કૉલેજમાં ઘણી બધી પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કૉલેજ બહારની ઘણી બધી સ્પર્ધામાં વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો. તેમાં શીઘ્ર વકતૃત્વ સ્પર્ધામાં આપણી કૉલેજનો પ્રથમ નંબર આવ્યો હતો. આ નંબર લાવનાર બંને વિદ્યાર્થીઓ વિધિ ઓઝા તથા રાહુલ ઠક્કરનો કૉલેજ આભાર માને છે.

વિદ્યાર્થીઓ સાથેનો વ્યવહાર કેવો હોવો જોઈએ તેનો ખ્યાલ આચાર્યશ્રી અને અન્ય ગુરુજનોએ મને આપ્યો. તથા એજિયન પરિવાર હંમેશા સમૃધ્ધ અને પુલકિત થતો રહે તેવી આશા રાખુ છું !

વર્ષ દરમિયાન વિદ્યાર્થીમંડળને તેની અનેક પ્રવૃત્તિઓમાં સહાયભુત થનાર વિદ્યાર્થીમિત્રો, કૉલેજ કાર્યાલય અને પુસ્તકાલયના કર્મચારી તથા પટાવાળા ભાઈઓ અને બહેનોનો અત્રેથી હું આભાર માનું છું. અમારા સમગ્ર કાર્યક્રમની સફળતા માટે સમય અને જરૂરી સવલતો આપી વર્ષ દરમિયાન માર્ગદર્શન આપનાર પૂજ્ય આચાર્યશ્રી ડૉ. સી.પી. પટેલસાહેબને હંમેશા યાદ રાખીશ. તથા જીવનક્ષેત્રની દીક્ષા જ્યાંથી મળે છે એવી આ સંસ્થાના અમે ઋણી છીએ.

અંતે, આપણે સૌ એવા પંથના યાત્રીઓ છીએ કે જે પંથમાં શિશુઓના કોમળ હૈયાને વાણીથી જ ઝંકૃત કરવામાં આવે છે. દિવસો દિવસ ઉજ્જવળતાની આશા રાખવામાં આવે છે અને ધરતીની ધૂળના કણકણમાંથી નવી નવી પ્રતિભાઓ જન્માવવાના પડકાર ઝીલી લેવામાં આવે છે. હું આશા રાખું કે આપણે શિક્ષણપંથના સાચા યાત્રી બનીને સ્નેહ, શ્રધ્ધા અને માનવ સંબંધોના મૂલ્યોનું જતન કરીએ. આવતીકાલ જો સમૃધ્ધ થવાની હશે તો તેમાં પહેલો હાથ આપણો જ હશે એવી શ્રધ્ધા રાખુ છું. કૉલેજનો છેલ્લો વાર્ષિક અંક લગભગ એકાદ દાયકા પહેલા પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો. ઘણા લાંબા સમય બાદ ગુરુજનોની પ્રેરણા તથા તાલીમાર્થી મિત્રોના ઉત્સાહ અને સાથ સહકારથી ફરી એકવાર આ અંક બહાર પાડતાં ઘણો આનંદ અને ગૌરવ અનુભવીએ છીએ.

-મહામંત્રી, વિદ્યાર્થી પ્રતિનિધિ મંડળ, ૨૦૧૦-'૧૧

●●●

વિદ્યાર્થીઓની કલમે...

માતા-પિતા : ઈશ્વરીય ભેટ

- ગાયત્રી જે. પટેલ

'સાકર વિના મોળો સંસાર
મા વિના સૂનો સંસાર'

મિત્રો, આમ તો આ ફક્ત એક કવિતાની પંક્તિ જ છે. પરંતુ તેમાં રહેલાં હાર્દ તો તેને જ સમજાય જેણે પોતાના માતા-પિતાને દિલથી સમજ્યા હોય. કોઈપણ વ્યક્તિનું અસ્તિત્વ તેના માતા-પિતાના કારણે જ હોય છે. ખરેખર માતા-પિતા વિનાની દુનિયા બિલકુલ નીરસ છે. આ વિશ્વમાં એવી ઘણી વસ્તુઓ છે જેનાથી આપણને સુખ, સમૃધ્ધિ, શાંતિ, સફળતા વગેરે મળે છે. પરંતુ જે કિંમતી વસ્તુ માતા-પિતા પાસેથી મળે છે તે દુનિયાની કોઈપણ વ્યક્તિ પાસેથી ન મળી શકે.

આપણા ભારતમાં જુદાં-જુદાં ધર્મોના લોકો પોતપોતાના ઈશ્વરની પૂજા કરે છે, પરંતુ તેની આ પૂજા ત્યારે જ સફળ થાય જ્યારે પોતાના માતા-પિતાને પણ ઈશ્વર સમાન જ ગણ્યા હોય. એવું કહેવાય છે કે, જેણે પોતાના માતા-પિતાને નારાજ કર્યા તેને ભગવાનને નારાજ કર્યાં. મુસ્લિમ સમાજમાં કહેવાય છે કે 'મા કે પૈર મેં જન્નત હોતી હૈ' એટલે કે માતાના ચરણોમાં જ સ્વર્ગ છે. જે વ્યક્તિએ પોતાની માતાની કદર કરી, તેની સેવા કરી, તેને સુખ આપ્યું, તેણે તો મૃત્યુ પહેલાં જ સ્વર્ગ પ્રાપ્ત કરી લીધું, તેથી જ કહેવાયું છે કે, 'એ મા તેરી સૂરત સે અલગ ભગવાનકી સૂરત ક્યાં હોગી'

માતા-પિતામાં માતાનો દરજ્જો વધુ ઊંચો છે. કારણ કે મા નવ મહિના સુધી પોતાના ગર્ભમાં બાળકનું જતન કરે છે, ગર્ભાવસ્થા દરમિયાન તે ડૉક્ટરની તમામ સૂચનાઓનું પાલન કરે છે. શું તે આ બધું પોતાના સ્વાર્થ માટે કરે છે. ના તે આ બધુ ફક્ત પોતાના બાળક માટે જ કરે છે. એટલું જ નહીં બાળકના જન્મ પછી પણ મા તેની તમામ તકલીફો દૂર કરે છે. તેની દરેક વ્યાજબી જરૂરિયાતો પૂરી કરે છે. તેને પોતાના જીવથી પણ વધારે સાચવે છે. પોતાના મુખનો કોળિયો બાળકને ખવડાવે છે. પોતાના સંતાનો માટે મા તેના પતિ, ઘરના અન્ય સભ્યો અને દુનિયા સાથે પણ ઝઘડો કરે છે. માની મમતા ફક્ત મા જ સમજી શકે, બીજું કોઈ નહીં.

આપણા સમાજમાં એવા પણ કેટલાક કિસ્સા છે જેમાં પોતાના સંતાન માટે માતાએ સમાજમાં કેટલાંક મેણાં-ટોણાં સાંભળ્યા હોય, પોતાના પતિ, ઘર-પરિવારને ત્યજી દેવા પડ્યા હોય. ખોટા અપમાનો અને આરોપો તેના પર લગાવવામાં આવ્યા હોય. આ બધું જ મા ફક્ત પોતાના સંતાન માટે જ સહન કરે છે. મા જન્મથી મૃત્યુ સુધી પોતાના સંતાનની સાથે રહેવા માંગે છે. પરંતુ આજના સંતાન આવું ઈચ્છતા હોતા નથી.

મિત્રો, આપણા સમાજમાં સગી મા એટલે જનેતા. જનેતા સિવાય પણ પારકી મા એટલે કે સાવકી માનું અસ્તિત્વ છે. સાવકી શબ્દ આવતાં જ આપણાં મગજમાં એવો વિચાર આવે કે ત્રાસ આપનારી મા- કેટલીક સાવકી મા ખરાબ વર્તણૂકવાળી તેમ જ કડક સ્વભાવની હોય છે. પરંતુ કેટલીક સાવકી મા સગી માથી પણ સવાયી હોય છે. યશોદા મા કૃષ્ણની જનેતા નહોતા, તેમ છતાં તેમણે કૃષ્ણને એવા જ લાડ-કોડમાં ઉછેર્યા, જે રીતે એક સગી મા ઉછેરે.

તેથી કહેવાય છે કે 'જન્મદાતા કરતાં પણ પાલનહાર મોટો હોય છે.

પિતાનો દરજ્જો ભલે માતા પછીનો હોય પણ કોઈ પણ સંતાન માટે તે ખૂબ અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. પિતા પોતાના સંતાનનો બહારની દુનિયા સાથે સંપર્ક કરાવે છે. તેને દુનિયાના નીતિ-નિયમો શિખવાડે છે. દુનિયાની હકીકતોથી વાકેફ કરાવે છે, કારકિર્દી માટે યોગ્ય માર્ગદર્શન આપે છે. દરેક માતા-પિતા એવું ઈચ્છે છે કે તેના સંતાનો સાચા માર્ગે ચાલે અને દુનિયાના છળ-કપટથી દૂર રહે, આ માટે તે બાળપણથી જ પોતાના સંતાનમાં ઉચ્ચ સંસ્કારનું સિંચન કરે છે.

જેથી આગળ જતા ભવિષ્યમાં તેમનું સંતાન સાચા-ખોટાની ઓળખ કરી શકે. એટલે જ માતા માટે આપણે કહીએ છીએ કે

'એક માતા સો શિક્ષકની ગરજ સારે'

મિત્રો, આજે હું અરે ! હું શું પણ આપણે બધા અહીં સુધી પહોંચ્યાં છીએ, જે સફળતા પ્રાપ્ત કરી છે તે આપણા માતા-પિતાના આશીર્વાદ અને તેમની દુવાઓના કારણે જ. જ્યારે જિંદગીમાં ગમે તેવી મુશ્કેલી આવે, કંઈ જ સુઝતું ન હોય, મુશ્કેલીનો હલ ન મળતો હોય તો આંખો બંધ કરીને માતા-પીતાને યાદ કરજો, તમારી દરેક મુશ્કેલીઓ દૂર થઈ જશે અને તમે સફળતાના શિખરો સર કરશો.

કદાચ ઉપરની તમામ વાતોથી સૌ વાકેફ હશો પરંતુ મારે જે મહત્ત્વની વાત કરવાની હતી તેના માટે આ વાતો જરૂરી હતી.

આધુનિક સમયમાં આપણા ભારત જેવા દેશમાં જે વાતાવરણ ઊભું થયું છે તે દરેક સંતાન માટે ખૂબ જ શરમજનક વાત છે. હા, હું વાત કરી રહી છું સંતાન દ્વારા કરવામાં આવતા માતા-પિતાના તિરસ્કારની. આજના યુગમાં વહુ અને દીકરો પોતાના મા-બાપને ધક્કા મારીને ઘરની બહાર કાઢી મૂકે છે. તેમને ત્યજી દે છે. કેટલાક દંપતિઓ સંપત્તિ, ધન પ્રાપ્ત કરવા માટે પણ મા-બાપ સાથે ગંદી રમતો રમે છે, તેમને દુઃખ પહોંચાડે છે અને કેટલાક લોકો હાર ચઢાવવા માટે મા-બાપના સુંદર ફોટા પડાવી રાખે છે. અરે ! ધિક્કાર છે આવા સંતાનને. મા-બાપ આ બધું પોતાના સંતાનની ખુશી માટે હસતા મોઢે સહી લે છે.

દોસ્તો, હું તમને એ જ સમજાવવા માગું છું કે આપણે યુવાન જરૂર છીએ, પરંતુ બુધ્ધિશાળી કે સમજદાર નથી. જે વ્યક્તિ બીજા લોકોની વાતોમાં આવીને પોતાના મા-બાપ સાથે દુર્વ્યવહાર કરે છે, તે ખરેખર કમનસીબ છે. આમ કરીને તે પોતાના ભગવાનનું અપમાન કરે છે. મિત્રો આવી વ્યક્તિને અહીં નહીં તો ઉપરવાળાની અદાલતમાં જરૂર જવાબ આપવો પડશે.

આપણા માતા-પિતા આપણને જે શિખામણ આપે છે તે આપણા સારા માટે જ હોય છે. મા-બાપ અને આપણાં વચ્ચેના અણબનાવોનો ફાયદો બીજા કોઈને ન મેળવવા દો. જો મા-બાપ આપણી ભૂલોને માફ કરી શકતા હોય તો પછી આપણે કેમ નહીં. મા-બાપ સાથે સુખ-શાંતિથી રહેવામાં જ સમજદારી છે. આ વાત તમારા મગજમાં ફિટ બેસાડી દો.

લખવા માટે તો આ ફક્ત શબ્દો છે, પરંતુ જે કોઈ આનો અર્થ સમજી શકે તેના માટે તો સોનાથી પણ વિશેષ છે. આ વાતો કદાચ તેને જલદી સમજાઈ જશે, જેના મા કે પિતા આ દુનિયાથી ઘણા દૂર જતાં રહ્યાં છે. તેથી જ આપણા હાથમાંથી સમય વહી જાય તે પહેલાં આપણે એ સમજી લેવું જોઈએ કે 'માતા-પિતા આપણા દરેક માટે ઈશ્વરની એક અમૂલ ભેટ છે.'

આવો મિત્રો, આજે આપણે એક પ્રતિજ્ઞા લઈએ કે આપણે આપણા માતા-પિતાની દરેક પરિસ્થિતિને સમજીશું, તેમની ખૂબ સેવા કરીશું, વૃધ્ધાવસ્થામાં તેમની લાકડી બનીશું, અને તેમને 'વૃધ્ધાશ્રમ'નો દરવાજો ક્યારેય નહીં દેખાડીએ.

આટલું કરીને પણ આપણે તેમનું ઋણ ક્યારેય નહીં ચૂકવી શકીએ.

'ભૂલો ભલો બીજું બધુ પણ, મા-બાપને ભૂલશો નહીં.
અગણિત છે ઉપકાર એના, એને વિસરશો નહીં.'

●●●

એ.જી. ટીચર્સના આંગણામાં આવતાં-જતાં

- કરશન પી. પટેલ

મનની મહેચ્છાઓ સાથે એ.જી. ટીચર્સ કૉલેજના આંગણામાં પગ મૂકતાં જે આનંદ થયો તે કલ્પી શકાય નહીં. એ.જી.ની પ્રવૃત્તિઓમાં વૃક્ષો વાવો ને વરસાદ લાવોથી પ્રારંભ થયો. આવા માહોલમાં મેઘ જ્યારે મન મુકીને વરસવાનો આરંભ કરે છે ત્યારે માઈક્રોટીચીંગ મન મુકીને માણ્યું અને માહિર થયા. આવા સમયમાં એટલું શીખ્યા માઈક્રોટીચીંગ એટલે...

મા - માનતા હતા જે મનમાં તેથી તદ્દન જુદું.

ઈ - ઈર્ષા થઈ અમારી દૂર

ક્રો - ક્રોધ કરવો હિતાવહ નથી.

ટી - ટીખળ સમજશો તો નહીં પરવડે

ચીં - ચિંતા કરવી નહીં

ગ - ગાતા રહોને કૌશલ્યો શીખતા રહો.

સિમ્યુલેશનનાં પાઠોનો સમય આવતાં શાંતિ થશે તેવી ભાવનાથી શરૂઆત કરતાં, સ્ટ્રેલેશન, બ્લોકટીચીંગ અને ઈન્ટર્નશીપને આવકારતાં ઘણું બધું જાણવા, પામવા અને શીખવા મળ્યું. છતાં આટલું તો ક્યારેય ન ભૂલાય તેવું ચોક્કસ કહી શકીએ.

કરેલું કામ ક્યારેય ફોગટ જતું નથી. તાલીમી સ્નાતકની પદવી લઈને જ્યારે આપણે સમાજમાં જઈશું ત્યારે કોઈની મિટ (નજર) આપણા ઉપર જરૂર હશે. આ પદવી લઈને જતાં પહેલાં આપણે થોડી સજ્જતા કેળવવી પડશે અત્યાર સુધી ઘણું બધું શીખતા આવ્યાં છીએ અને કાયમ શીખતા રહીએ એ આપણો જીવનમંત્ર હશે. ઘર, ફળિયું અને ચોરામાંથી પસાર થઈને આવતું બાળક આપણી સમક્ષ અનેક પ્રશ્નો, અપેક્ષાઓ અને નવું જાણવાના થનગનાટ સાથે જ્યારે નૃત્ય કરતું ઊભું હશે ત્યારે તેને કેળવવું કઈ રીતે ? તેની જવાબદારી સમાજ આપણા શીરે મુકે છે. આવી જવાબદારીનું વહન કરવાં આપણી સમક્ષ અનેક પડકારો આવશે. આ પડકારોને જીલવાની ક્ષમતા માટે સજ્જ રહેવું પડશે. 'હિંમતે મર્દા તો મદદે ખુદા'ની ભાવના રાખી એક નવો ચીલો ચિતરવાનો છે. કોઈ તરસ્યાને સિંચવાનો છે, તજજ્ઞ મળે તો તેની પાસેથી શીખવાની ભાવના રાખવી પડશે. સમય કિંમતી છે તેવું સૌ કહે છે, પણ જે સમય મળ્યો છે તે કિંમતી છે તેમ સમજવાનું છે નહીં કે વિતિ ગયેલા સમય પાછળ રોદણાં રડવાનાં. આવનાર સમયનો વિચાર નથી કરવાનો, તે તો ચોક્કસ આવી ને જ રહેશે. અનેક અવતારોમાં એક મનુષ્યનો અવતાર મળ્યો છે, તો માણસ તરીકે માણસ બની રહેશું એવું ચોક્કસ શીખવા અને જીવનમાં ઉતારવા મળ્યું છે.

●●●

વૈભવી

- વૈભવી આર. પટેલ

'મીણબત્તી જેવું જીવન અમારું શ્વાસની આગ લઈ બળ્યા કરીએ,
માનવ સમાજને પ્રજવલ્લિત કરી, હર ક્ષણમાં પીગળ્યા કરીએ..

દિવસો ક્યાં વહે છે તેના પ્રવાહને કદાચ હું પકડી શકી હોત. ૨૩ વર્ષની પરીપકવતા સાથે ૨૪ વર્ષની પૂર્ણતામાં પ્રવેશી ચૂકેલી સંબંધોની ગહનતાનું લાઈસન્સ ધરાવતી હું વૈભવી, નામના ઉચ્ચારણ સાથે શરીરના તાર રણઝણી ઊઠે, જાણે સ્ત્રી શક્તિનો વિરાટ વૈભવ, મારી પ્રકૃતિ હજુ યુવતીની જ છે પરંતુ મારામાં એક સંપૂર્ણ સ્ત્રીનો સમાવેશ થાય છે. હજી હમણાં જે કેટલાક વર્ષો પહેલાં મારાં પિતાની આંગળી પકડી સ્કૂલે જનારી બાળકી અને હવે જીન્સ અને ટીશર્ટની મજા માણતી સ્વરૂપવાન યુવતી. મારા કુટુંબમાં મારા પિતાની અમે ચાર પરીઓ ઝંખના, પ્રેરણા, ઝરણા અને હું વૈભવી. ગુજરાત યુનિવર્સિટીની વાંકીચૂકી ગલીઓમાંથી પસાર થઈ વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં અનુસ્નાતક ડીગ્રીમાં મારા સોનેરી અસ્તિત્વને પરિશ્રમની આગમાં તપાવી સંકલ્પની એરણ પર ઘડતર કરી સફળતાના શિખરો સર કરવાનું સામર્થ્ય ધરાવનાર યુવતી, સુંદરતાની લહેરો વહાવતી, અદ્દભૂત આત્મા ધરાવતી અલૌકિક સ્ત્રી...વૈભવી.

આ દુનિયામાં દરેક સ્ત્રીની પોતાની એક અલગ દુનિયા હોય છે તેમ મારી પણ એક અલગ દુનિયા છે. ઘરથી કૉલેજ સુધીના સફરમાં મારા મનને સ્પર્શેલી કેટલીક કળીઓ એટલે કે મારી પ્રિય સખીઓ ભાવના, ઈંદુ, રીંકુ, શીતલ, કનીતા, વૈશાલી, હેતલ. સ્વાર્થ વગરના લાગણીઓના સ્પષ્ટ સંબંધો એટલે મિત્રતા. યુનિવર્સિટીની કેન્ટીન હોય, ક્લાસ રૂમ કે પછી ચાની કીટલી અમે એકબીજાના હાથમાં હાથ પરોવી ચાની સાથે ઘરેથી બનાવેલ થેપલા, હાંડવો તો ક્યારેક પાણીપુરી કે સેન્ડવીચની લિજ્જત માણતા. આ દુનિયા અમને અમારી પોતાની લાગતી, અહીં ફક્ત અમારા જ નિયમો અને માપદંડ લાગું પડતા. કૉલેજ કમ્પાઉન્ડ અમને અમારા ઘર જેવું લાગતું. અહીંના વિદ્યાર્થીઓ અમારા સ્વજન અને અહીંના શિક્ષકો અમારા વડીલો.

કૉલેજના દરવાજાની બહાર પગ મૂકતાની સાથે જ હૃદયના ધબકારા વધી જતા ને પગમાં કંપન અનુભવતાં. પુરુષ પ્રધાન સમાજમાં જ્યાં કોઈ ખૂણે બાળકીને જન્મતાવેંત જ દૂધના વાસણમાં ડુબાડી દૂધ પીતી કરી દે છે, અને કદાચ આમાંથી જો કોઈ બચી જાય તો બાલ્યઅવસ્થામાં જ તેના લગ્ન કરાવી તેની લાગણીઓ અને સપનાઓનું ગળું દબાવી દે છે. અને જો ભાગ્ય સારા હોય તો તેને સરસ્વતિદેવીની ઉપાસના કરવાની તક મળે. પરંતુ યુવાનીમાં તેને મા-બાપ પારકી થાપણ સમજી પરણાવી દે છે. અહીં પણ કોઈ કસર બાકી રહેતી નથી સાસરીયાઓ કોઈ ને કોઈ બહાને દહેજ અને પૈસાની માંગણી કરી તેના જીવનમાં દુઃખોના ડુંગરા ઊભા કરી દે છે. અને જીવનમાં આ ત્રાસ સહન ન થતાં ક્યારેક આત્મહત્યાનો વિકલ્પ પસંદ કરે છે તો ક્યારેક સાસરીયા પક્ષના જ તેને જીવતી જ અગ્નિના હવાલે કરી દે છે. દવાખાનાનાં પલંગ પર સુતેલી એ સ્ત્રી, તેનો દેહ સાક્ષી પુરાવે છે કે તેને બાળી મૂકવામાં આવી છે, તેના શરીરમાંથી નીકળતી અગનશીલ જવાળાઓ, ચહેરાની દઝાયેલી લટકી પડેલ ચામડીમાંથી તેની એ રમતીયાળ કીકી આજે પણ સુંદરતા, લાગણીશીલતા અને પવિત્રતાનું ભાન કરાવે છે. આ છે આપણા પુરુષપ્રધાન માનવ સમાજની વિકૃત તસવીર. જ્યાં સ્ત્રીને મા, બહેન, ભાભીની ઉપાધિથી નવાજવામાં આવે છે પરંતુ તેના જીવનમાં મૂલ્યોને કોઈ સમજી શકતું નથી.

સ્ત્રી શબ્દના ઉચ્ચારણ સાથે જ હૃદયમાં મનોમંથન અનુભવુ છું કે સ્ત્રી હોવું એટલે માત્ર પુરુષ ન હોવું એમ નથી. સ્ત્રી હોવું એટલે પણ બધું હોવું એમ પણ છે. સ્ત્રીને વિચારવાનો, ભાવના વ્યક્ત કરવાનો, સ્વપ્ન જોવાનો અને જીવનને પોતાની રીતે આકાર આપવાનો અધિકાર છે. પ્રત્યેક સ્ત્રી આઈસબર્ગ હોય છે પણ આપણા સમાજમાં આઈલેન્ડ

પાત્ર બનીને રહી જાય છે.

આજે જ્યારે લીલા ઘાસમાં મારા સુંદર પગ જોઉં છું ત્યારે મારી શ્વેત પાનીઓના પીંજરામાં પુરાયેલ મારું ભાવી ભાગ્યરેખાના સળીયા તોડી શકતુ નથી ત્યારે મારી આંખોમાં ખુપેલા આ પ્રશ્નાર્થ આશ્ચર્યચિન્હ બની રહે છે. આકાંક્ષામાં ઉડતી હું ક્યારેક વ્યાકુળ થઈ જાઉં છું. ક્યારેક તો સંબંધોના શરીરમાં ફ્રીજ થઈ ગયેલ લાગણીઓ નારી મુક્તિની સળગતી આગમાં કૂદી પડશે ત્યારે સ્ત્રીશક્તિએ સર્જેલા જવાળામુખીમાં આ દંભી સમાજના દુષણોનો અંત આવશે.

જીવનના દરેક વળાંક પર ઘટતી અકલ્પ્ય ઘટનાઓ અને કસોટીઓમાંથી તમને પાર ઉતારે અને જીવનમાં દુઃખો સહન કરવાની શક્તિ આપે તેમજ હંમેશા સ્મિતથી જીવનને આમ જ આનંદમય બનાવતા રહીએ અને પૂર્ણ સ્ત્રીત્વ પ્રાપ્ત કરી માતૃત્વના પ્રકાશથી જીવનને પ્રજવલ્લિત કરીએ તેવી મારી સર્વે સખીઓને પરમાત્માના આશીર્વાદ.

વૈરાગ્ય ભાવથી વિનમ્ર બનીને મહત્વકાંક્ષી ઝંખનાઓને પૂર્ણ કરી વિકાસશીલ સમાજને પ્રેરણારૂપ બની વાત્સલ્ય અને પ્રેમના ઝરણા વહાવવાનો એક પ્રયત્ન. વૈ - વૈરાગ્ય ભ - ભાવથી વી - વિનમ્ર

●●●

આભારવશતાનો અભિગમ

- રાહુલ બી. ઠક્કર

'Thank You' 'આપનો આભાર' આ બે શબ્દોએ આપણા સૌના જીવનને કેટલું સુંદર બનાવ્યું છે ! આભારવશતાનાં અભિગમનો આ જાદુ છે. જીવનનાં આ પ્રકારનાં અભિગમથી જીવનને આપણે સુંદરની સાથે-સાથે સત્ય અને શિવમય પણ બનાવી શકીએ છીએ. સૌ પ્રથમ તો આપણને સૌને આવું સુંદર મનુષ્યજીવન મળ્યું છે, તે માટે આપણે ઈશ્વરનો આભાર માનવો રહ્યો. આવા મહામૂલા માનવદેહને સાર્થક કરવા માટે જીવનમાં આભારવશતાનો અભિગમ એ સૌથી મોટો રાજમાર્ગ છે. એના થકી જીવન એ પ્રસન્નતાનો એક અવસર બની રહે છે. જીવન તરફ આપણે એક દ્દષ્ટિપાત કરીશું તો આપણને સમજાશે કે કુદરતના અનેક પરીબળોની સાથે-સાથે સમાજનાં કેટકેટલાંય લોકોનાં આપણે ઋણી છીએ, આભારી છીએ. આ બધી વસ્તુઓ આપણને સહજરીતે મળી ગઈ હોવાથી આપણેમન એનું કોઈ મૂલ્ય નથી. એટલે આપણે માનીએ છીએ કે એમાં વળી આભાર શાનો માનવાનો હોય ? આ રીતે આભારવશતાનો અભિગમ ધીરે ધીરે અદશ્ય થવા લાગ્યો છે. બાકી આપણું જીવન અગણીત અહેસાનોથી ભરેલું છે. મનુષ્યને સામાજિક પ્રાણી કહેવામાં આવે છે એ પરસ્પરથી આપ-લેના સંબંધથી હૂંફ અનુભવે છે. સંબંધો પણ કેટલાં મીઠાશભર્યા હોય છે જો આપણે એ બધાનો હિસાબ કરીએ તો એ બધાના ઋણના ભાર નીચે આપણે ચોક્કસ દબાઈ જઈએ. જીવનમાં એટલા માટે જ અહેસાન અને આભારવશનો અભિગમ આવશ્યક છે. ઋણસ્વીકારની આ વાત કે કૃતજ્ઞતાનો ભાવ જીવનને અમૃતમય બનાવે છે. આ બધાની કિંમત રૂપિયામાં આંકી શકાય તેમ નથી. ધારોકે કોઈ વ્યક્તિએ આપણી જિંદગી બચાવી તો એનું મૂલ્ય કેટલું ? જીવનની એવી અનેક પરિસ્થિતિઓમાં ૧ + ૧ = ૨નું ગણિત ચાલી શકે તેમ નથી. ઋણ કે અહેસાનનો બદલો વેપારીનાં સંબંધોની માફક તરત ચૂકવી દેવાનો નથી. આપણે અહેસાનનો બદલો ચૂકવી દેવા માટે પણ ઉતાવળ કરવાની જરૂર નથી. યોગ્ય સમયે આપણા ઉપર કરેલ કોઈના ઉપકારના ઋણનો સ્વીકાર કરી પ્રેમપૂર્વક તેને પાછો આપી શકતા હોઈએ છીએ. આપણો આ આભારવશતાનો અભિગમ પણ પુષ્પની માફક હલકો-ફૂલકો હોવો જોઈએ. એ ઋણસ્વીકારને પણ આપણે પ્રેમપૂર્વક કોઈને પુષ્પગુચ્છ આપતા હોઈએ એ રીતે આપવો જોઈએ.

●●●

'કડવી વાણી' - સુન્દરમ્

-વિધિ એન. ઓઝા

ગાંધીવાદી અને સમાજવાદી વિચારસરણીના રંગથી રંગાયેલ સુંદરમ્ ગાંધીયુગનાં પ્રથમ હરોળમાં બિરાજમાન કવિ જ નથી રહ્યાં પણ વાસ્તવિકતાનો ચિત્તાર આલેખતા, રાષ્ટ્રજાગૃતિનો ઉત્સાહ અને દલિત પીડિત પરત્વેનો સમભાવ દર્શાવતા સફળ કલાનિષ્ઠ સર્જક પણ બની રહ્યા છે. ઈ.સ. ૧૯૩૩માં પ્રકાશિત થયેલ 'કડવી વાણી' સુન્દરમનો પ્રથમ કાવ્યસંગ્રહ છે. ગાંધી સૈનિક તરીકે સમાજના ઉત્થાન માટેના સુધારાનો આક્રોશ છે. સમાજ સુધારાનો સંદેશ લઈને આવેલા સુન્દરમ્ કોયા ભગતના કાલ્પનિક પાત્ર દ્વારા અર્વાચીન વિષયોની સંવેદનાને નિરૂપે છે. અહીં આકારીત થયેલ કાવ્યોમાં, ભજનોના ઢાળમાં આલેખાયેલ સૌંદર્યપ્રતિષ્ઠાની ચમત્કૃતિ આહ્લાદક લાગે છે.

'કડવી વાણી' કાવ્યસંગ્રહ બે ભાગમાં વહેંચાયેલ છે. પ્રથમ ભાગમાં કોયા ભગત તેની કડવી વાણીનો પરિચય કરાવે છે. અને બીજા ભાગમાં ભદ્ર સમાજથી બહિષ્કૃત દલીત-પીડિતોને લઈને મનમાં ઘોળાતા વિચારોની ફલશ્રુતિરૂપ 'ગરીબોનાં ગીતો'નું આવિષ્કરણ કરે છે. કોયા ભગતની કડવી વાણીના પહેલા ભાગમાં ભોજાના ચાબખાની જેમ કોયા ભગતની અવળ વાણીના પ્રાયોગિક નિદર્શન દ્વારા સમાજમાં પ્રવર્તમાન બદીઓ અને ભવાડાઓને ખુલ્લા પાડે છે. અત્યાર સુધી આપણે ઉત્તમોત્તમ માનતા આવેલ બાબતો-હકીકતે કેટલી પોલી અને ખોખલી હોય છે તેનું નિદર્શન તેઓ અહીં કરે છે. તેઓ જાણે છે કે આ બાબત તરફ ધ્યાન દોરતાં શબ્દોથી કોઈને ખોટું લાગશે જ ! એમ છતાં પોતે આ પ્રયોગ મન-હૃદયનાં શુધ્ધ સત્વથી કરી રહ્યાં છે, તેની તેઓ ખાતરી આપે છે. આ સંગ્રહમાં કરુણા-કટુતા-હાસ્ય વિનોદની લહેરોથી માનવીના વિવિધ પાસા રજૂ થયાં છે. કડવી વાણી સંભળાવતા પહેલાં જ તેઓ કહી દે છે -

'કડવા કારેલાના ગુણ ન હોય કડવા હો,
કડવા વચન ન હોય કડવા હો રે.'

આ દ્વારા પછીનાં કાવ્યોમાં નિરૂપાયેલ પોતાની કડવી વાણીને ઝીલવા તેઓ ભાવકને માનસિક રીતે સજ્જ કરે છે. સમાજમાં દેખાડો કરતી ઠાલી ભક્તિમાં રત રહેનાર લોકોનાં ઘરમાં અનાજ-પાણી-વસ્ત્રનાં પણ સાંસા પડવા માંડે એવી ભક્તિ શું કામની ? ઈશ્વરને સંભળાવતા તેઓ કહે છે -

'નવ નવ વાર આવ્યા તો ય ગાંડા જો,
શા સુધર્યા દિન આંહી ?
તારે આધારે વળગી થયા લોક
પાંગળા આ જગમાંહી ?'

તો 'ડોશીની પાડી'માં પોતાની પાડી ખોવાતાં ડોશીએ કરેલ વિલાપ અને પ્રભુને કરેલી આજીજીનું વર્ણન છે. ડોશીનાં 'પાડી ખોળી લૈ આવો દેવતા રે જી' શબ્દો સાંભળતાં ત્યાંથી પસાર થતાં કોયા ભગતે તેમની સાથે કરેલ વાર્તાલાપનું અને કર્મ કરવા ઈશ્વરે બક્ષેલી સમર્થતાનું નિરૂપણ 'લટકતું લીંબું'માં કર્યું છે. મૃત્યુ બાદ ગમે તેવી આર્થિક પરિસ્થિતિ છતાં નાત જમણની પેઢીઓથી ચાલી આવતી પરંપરા અને આ નાતૈયાઓની માનસિક વૃત્તિઓનું 'લાડવા ખવાડ'માં વાસ્તવિક ચિત્રણ આપતા તેઓ કહે છે -

'મર કે જીવ શું એમાં અમારે ? ખાવાની સાચી સગાઈ,
નાત ખવડાવ્યા વિણ ના તારો છૂટકો થાયે ભાઈ.

અમોને વાડકા ખવાડ ભાઈ'

આ પંક્તિ દ્વારા નાતિયાઓના ભોજન સ્વાર્થનો આસ્વાદ કરાવ્યો છે. તો

'રામ તારે ઘેર રોટી ખૂટી રે,

અમી અંતરની ખૂટી રે.'

કહીને કોયા ભગત 'દુઃખિયાની બળતરા'માં પ્રભુની દુનિયા અને આપણી દુનિયા વચ્ચેનો ફરક નિર્દેશે છે. 'કડવી વાણી'માં આલેખાયેલ દરેક વિષય વાસ્તવિકતાની ધરાતલ પર સર્જાયેલ છે. જો કે ભક્ત, ભગવાન માનવ સમુદાય બધા તરફ કોયા ભગતને પ્રેમ તો છે જ સાથે સાથે તેમના દુઃખમાં પોતાના દુઃખનો અહેસાસ પણ છે. દુઃખ દૂર કરવાની તપશ્ચર્યા છતાં હજી સુધી સિધ્ધિ વરેલી ન હોવાથી તેની અંતરજ્વાલા મુખમાંથી નીકળેલી વાણી રૂપે પ્રજવલિત થાય છે. તેના મનનો ઉકળાટ અને તલસાટ શબ્દોના માધ્યમથી બહાર આવે છે. પણ સમાજની આ પ્રવર્તમાન સ્થિતિને સુધારવા ક્યા રસ્તે જવું તેનું તે સૂચન કરી શકતો નથી. એ તો ફક્ત ત્યાં અંગૂલિનિર્દેશ જ કરી બતાવે છે - જ્યાં તેનાં મનને-આંખોને અયોગ્ય લાગે છે. શક્તિ, મુક્તિ, ઉત્સાહ, પુરુષાર્થ વગેરેનું સિંચન કરવાને બદલે અશક્તિ અને બંધનની ગરતામાં મનુષ્યને તથા તેના મનુષ્યત્વને ડૂબાડી દેતી ભક્તિ કે ધર્મની ભાવનાઓના વિરોધ રૂપે આ ભજનો આવિર્ભાવ પામ્યાં છે.

આ સંગ્રહનાં બીજા ભાગમાં ભજનોનાં ઢાળમાં નવો સમાજવાદ અને કટાક્ષભર્યા ગીતો રજૂ કરીને, વર્ગભેદ પર રચાયેલા સમાજમાં પ્રવર્તતા શોષણ અને અસમાનતા પ્રત્યે રોષ વ્યક્ત થયો છે. 'ત્રણ પડોશી' તેનું ઉત્તમ ઉ.દા. છે. સામાજિક બહિષ્કૃતતા, વર્ગભેદ અને ધર્મ વિષયક ખોટી માન્યતા વગરે પર કોયા ભગત હાસ્ય-કટાક્ષ યુક્ત વ્યંગ દ્વારા પ્રહાર કરે છે. આદમ, બંગડી, રુડકી, પાંદડી, માકોરબાઈ જેવા પાત્રો દ્વારા સમાજના એક ગરીબ તથા ઉપેક્ષિત વર્ગનાં જીવન ચિત્રો કાવ્યોમાં આલેખાયેલા છે. 'રૂડકી' કાવ્યમાં 'ભૂંડી ભટ્ટ' અને 'ભૂખી ડાંસ' રૂડકીની ચીંથરેહાલ દશાનું નિદર્શન થયું છે -

'વાઘરીવાડની રૂડકી એના લટિયે લટિયે લીંખ,

અંગે અંગે ઓઘરાળા એનાં લૂગડાં પીંખાપીંખ'

તો 'વાડકી આપો છાશ' માં કારમી ભૂખનો ભોગ બનેલ મનુષ્યોની વેદના અને તલસાટ નિરૂપાયા છે.

'ફળીએ ફળીએ, શેરીએ શેરીએ, ઊઠે એક જ સાદ,

લોક ધરાવ્યામાં ભૂખ્યા રામનો ભૂખ્યો ભેંકાર નાદ.

અરે, કોઈ વાડકો આપો છાશ, મને કોઈ વાડકો આપો છાશ.'

ઉપર્યુક્ત પંક્તિ ગરીબીની કરુણતા - લાચારીની પરાકાષ્ઠામાં આપણને ગરકાવ કરી દે છે. 'અમારે હિન્દુને' કાવ્ય દ્વારા કવિએ સમાજમાં કહેવાતા ઉજળીયાત વર્ગ પર ભારોભાર કટાક્ષ કર્યો છે. તો 'ગરીબો કી રોટી' કાવ્યમાં કવિની સમાજના ગરીબ વર્ગો પ્રત્યેની સહાનુભૂતિ જણાઈ આવે છે. ઉંદરડી, દેટકાં, હાથી, સાગર, ટીંટોડી, કીડી, મોતી, ઢુંઢણી, તકલી જેવા રૂપકોએ કાવ્યનાં સૌંદર્યને નવું જ ઓજસ આપ્યું છે.

અહીં નોંધનીય બાબત એ છે કે -

કોયો ભગત મોટો ભજનીક નથી, તેમ જ સંગીતશાસ્ત્રી પણ નથી. છતાં કાવ્યનું એક એક પદ ગાઈ શકાય તેવું છે. કાવ્યની બાની લોકબાનીની છે. દરેક જાગૃત આત્માની અંદર જીવનની ઘેરી વિષમતા અને વિટંબણાઓ સામે વિરોધ તો થયા જ કરતો હોય છે. બસ! એ જ વસ્તુને કોયા ભગતના પાત્ર દ્વારા અહીં રજૂ કરાવવામાં આવી છે. 'કડવી વાણી' પ્રાચીન સમયમાં અર્વાચીન સમયની ઝાંખી કરાવે છે. નવા જમાનાની ભાવના અને જૂના જમાનાની પરંપરાની સરવાણી એકત્રિત થઈને સુન્દરમનાં આ કાવ્યસંગ્રહમાં વહી રહી છે.

●●●

દેશનું યુવાધન રાષ્ટ્ર માટે શું કરી શકે ?

- અરૂણ બી. વસાવા

હા, આ એ જ ભૂમિ છે. જેને ચક્રવર્તી રાજા ભરતનાં ચરણોએ વીરતા બક્ષી હતી.

આજના યુવાનો એ જ ભારતભૂમિનાં સંતાન છે. જેણે ક્યારેક ભગતસિંહ, રાજગુરૂ, સુખદેવ, ચંદ્રશેખર આઝાદ, રાણી લક્ષ્મીબાઈ, સ્વામી વિવેકાનંદ જેવા માનવરત્નોને જન્મ આપ્યો હતો. જેમણે પોતાની યુવાની દેશને માટે ખર્ચી નાંખી હતી.

આપણા ભવ્ય વારસાને આજના યુવાનો અનુસરે તો ચોક્કસ આજના ભારતમાં ઘણું બધું પરિવર્તન આવી શકે એમ છે. અમેરિકાનું સૌથી પ્રતિષ્ઠિત અખબાર વૉલસ્ટ્રીટ જર્નલ કહે છે - 'ગત દાયકો ભારતનો હતો અને આગામી દાયકામાં ભારત જો જોર લગાવે તો ૨૧મી સદી ભારતની બની જાય. આવનારા વીસ વર્ષમાં ચીન અમેરિકાને ઑવરટેક કરી વિશ્વમાં નંબર વન સુપરપાવર બની શકે તો ૭૦ ટકા યુવાન વસતી ધરાવતું ભારત પચાસ વર્ષમાં દુનિયામાં નંબર વન ન બની શકે ?

દેશની મુખ્ય તાકાત છે યુવાધન. આ યુવાધન ધારે તો દેશને ટોચના સ્થાને પહોંચાડી શકે પરંતુ આપણે ત્યાં ઘણાં બધાં અવરોધક પરિબળો છે. દેશનાં વિકાસમાં મુખ્ય અવરોધક પરિબળ હોય તો તે છે ભારતનું ગંદુ રાજકારણ. આજે આપણે જોઈએ છીએ કે દેશમાં મોટે ભાગે ૬૦ થી વધુ વયનાં નેતાઓ ઉચ્ચ સ્થાને બેઠા છે. દેશના આ રાજકારણીઓ યુવાનોનો ખોટી રીતે ઉપયોગ કરી રહ્યાં છે. આજે આપણે આતંકવાદ, કોમવાદ ફેલાયેલો જોઈએ છીએ. આ કામ કરનારાં મોટે ભાગે યુવાનો હોય છે. પરંતુ આવું કામ કરાવનારા રાજકારણીઓ જ હોય છે. દેશના યુવાનોનો આવી રીતે ખોટો ઉપયોગ દેશને કઈ સ્થિતિએ મૂકશે ?

મિત્રો, દેશ માટે યુવાનો ધન સમાન છે. પરંતુ એ ધનનો યોગ્ય ઉપયોગ થવો જોઈએ, તો ને તો જ દેશનો વિકાસ થઈ શકશે. મિત્રો, આ લેખ લખતાં મને આપણા પ્રથમ વડાપ્રધાન પંડિત જવાહરલાલ નહેરુના શબ્દો યાદ આવે છે.

'અમારી પેઢીનાં સૌથી મોટા માણસની એવી આકાંક્ષા હતી કે પ્રત્યેક આંખના પ્રત્યેક આંસુ લુંછાઈ જાય. એમ કરવું આપણી શક્તિ બહારનું હોઈ શકે, પરંતુ જ્યાં સુધી આંસુ છે અને પીડા છે ત્યાં સુધી આપણું કામ પૂર્ણ નહીં થાય.

તો, મિત્રો દેશનો દરેક યુવાન આ શબ્દોને બે મિનિટ બેસીને સારી રીતે વિચારે તો તે દેશને માટે ઘણું બધું કરી શકે. આજની યુવા પેઢી આ વાક્યને સાર્થક કરી શકે છે. પરંતુ ક્યારે ? જ્યારે તેનામાં રહેલી યુવાનીની તાકાત જાગી ઊઠે ત્યારે નૈતિક મૂલ્યો અને ચરિત્રના પાઠ વિના શિક્ષિત થયેલો યુવક દીક્ષિત થવાને બદલે પૈસા પાછળની દોટને કારણે જે વ્યવસાયમાં જાય ત્યાં વ્યભિચાર, અનાચાર, ભ્રષ્ટાચાર અને આતંકનો શિકાર બને છે. પરંતુ આ બધુ છોડીને યુવાનો યોગ્ય દિશામાં પોતાની જાતને વાળે તો તે રાષ્ટ્રને નિરાશાના અંધકારમાંથી આશાનાં ઉજાશ તરફ દોરી જાય. યુવાન પોતાની યુવાનીના જોરે દેશમાં રહેલી સામાજિક, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક પીડાને દૂર કરી શકે છે.

દેશનું યુવાધન દેશની મજબૂરાઈ માટે નહીં પરંતુ દેશની મજબૂતાઈ માટે હોવું જોઈએ. અને આ યુવાધન દ્વારા આપણે દેશમાં મીઠાની ખેતી નથી કરવાની તેના દ્વારા આપણે શાંતિ અને અમનની ખેતી કરવાની છે.

તો મારી એક જ અપીલ છે કે દેશરૂપી ભક્તિમાં એકલીન થાઓ અને થોડું તો દેશ માટે વિચારો !

દેશમાં આવતી નિષ્ફળતાઓની સીડી અને મુશ્કેલીઓની લાકડી બની દેશનાં અવરોધક પરિબળો સામે લડવા તૈયાર થાઓ.

●●●

માતા-પિતાને ભૂલાય ?

- રાહુલ બી. ઠક્કર

લક્ષ્મીનારાયણની પ્રતિકૃતિ સમા હોય છે આપણા માતા-પિતા,
આપણા શરીરનાં નિર્માણમાં, નિમિત્ત આપણા માતા-પિતા
માતા-પિતાએ કષ્ટ વેઠીને કર્યા આપણને મોટા,
દિવસરાત એક કરીને તેઓ કરતા આપણી ચિંતા.
આ જગતમાં આપણા પ્રથમ ગુરુ હોય છે આપણા માતા-પિતા,
માતાના ધાવણની કિંમત, ચૂકવી ના શકાય પૈસામાં.
પિતાએ પાડેલા પરસેવાની કિંમત ચૂકવાય નહીં કદિ ચલણમાં,
ક્યા શબ્દોથી વર્ણવું હું માતા-પિતાની છત્રછાયા ?
માતા-પિતાનો સિંહફાળો હોય છે આપણી ઉન્નતિમાં,
તેમણે આપણને હાથ આપ્યો આપણા પગભર થવામાં,
એવા આપણા માતા-પિતાને આદરનું સ્થાન આપજો ઘરમાં,
માતા-પિતાને ભૂલથી પણ નાખે ના કોઈ ઘરડાં ઘરમાં.
જ્યારે કશુંક કામ ના આવે જીવનની પ્રતિકુળ સ્થિતિમાં,
ત્યારે કેવળ કામ આવશે આશીર્વાદ આપણા માતા-પિતાના.

આજનો માનવી

- પ્રિયંકા રાવત

આજનો માનવી **'Mobile'** થઈ ગયો.
સામે કોણ છે એ જોઈને
'Phone Receive' કરતો થઈ ગયો.
સ્વાર્થના ચશ્મા પહેરી સંબંધો પણ
'Switch off'કરતો થઈ ગયો
હોય બરોડામાં ને છું બોમ્બેમાં એમ
જુઠું બોલતો થઈ ગયો.
આજે **'Hutch'**તો કાલે **'Airtel'** એમ
ફાયદો જોઈને સગા-વ્હાલા અને મિત્રોને
બદલતો થઈ ગયો.
'Incoming-outgoing'ના ચક્કરમાં
ફેમીલીના **'Coverage'**ની બહાર થઈ ગયો.
એક ફોનમાં બે **'Simcard'** રાખી
ડબલ જીંદગી જીવતો થઈ ગયો
આજનો માનવી **'Mobile'** થઈ ગયો.

તમે આવ્યા

- શક્તિ કે. ખેર

તમે આવ્યા ને અમે જવાના,
શું લાવ્યા ને લઈ જવાના.
તમે કૂંપળની જેમ ખિલવાના,
ને અમે પીળા પાંદડાની જેમ ખરી પડવાના.
તમે ઊગતાં સૂર્યની જેમ હસવાના,
ને અમે આથમતા સૂર્યની જેમ રડી પડવાના.
તમે ગુલાબની જેમ મહેંકવાના,
ને અમે પોયણાંની જેમ કરમાઈ જવાના.
તમે દરિયાના મોજાની જેમ ઉછળવાના,
ને અમે ઝરણાંની માફક ખળ-ખળ વહી જવાના.
તમે આવ્યા શું લાવ્યા ?
ને અમે ગયા શું લઈ ગયા ?

Children Learn what THEY LIVE

- Deepa B. Panchal

If a child lives with CRITICISM
he learn to CONDEMN,
If a child lives with RIDICULE
he learns to SHY,
If a child lives with SHAME
he learns to feel GUILTY,
If a child lives with TOLERANCE
he learns to the PATIENT,
If a child lives with ENCOURAGEMENT
he learns to the CONFIDENT,
If a child lives with PRAISE
he learns to APPRECIATE,
If a child lives with FAIRNESS
he learns JUSTICE,
If a child lives with SECURITY
he learns to have FAITH,
If a child lives with APPROVAL
he learns to like HIMSELF,
If a child lives with ACCEPTANCE and
FRIENDSHIP
he learns to find love in the world.

તો કહેજે...

- મુકેશ ગજ્જર

એ.જી.ટીચર્સના પટાંગણમાં આવીને તો જો,
'વિવેક અને શિસ્ત' ન શીખાય તો કહેજે.

એ.જી.ટીચર્સની સીડીઓ ચઢી તો જો,
'આદર અને સન્માન' ન આવી જાય તો કહેજે.

એ.જી.ટીચર્સના વર્ગોમાં ભણી તો જો,
'વિદ્યારૂપી ધન' ન મળે તો કહેજે.

એ.જી.ટીચર્સની સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિમાં જોડાઈ તો જો,
'ભણતર સાથે ગણતર' ન થાય તો કહેજે.

એ.જી.ટીચર્સના ગુરુજનો પાસે શિક્ષણ મેળવી તો જો,
'જીવન જીવવાની કળા' જાણવા ન મળે તો કહેજે.

એ.જી.ટીચર્સ પરિવારના આશીર્વાદ મેળવી તો જો,
'જીવન જીવ્યાનો અહેસાસ' ના થાય તો કહેજે.

THANKS

- Monaz Memon

I Want to thank you Dear lord
For some very special people - I LOVE.
special people who love me
just because i am me
people who believe that
i am important
people Who can stand with me-
as i am even when
i am sour and disagreeable
people who listen when I ooze out
My emotional burden
people Who shake me when
my spirit falls a sleep
For all those very special people.
I Want to shout and shout with 'thanks'
Those are the people one today,
one tomorrow
who look for that part of me
who worry with me until that
part of me is free
who will love what ever is left out of me-
When the day is over.
For all those very special people
I want to sing, sing and sing with
joy and Love.

Butterflies

- Sweta B. Saha

Butterflies, butterflies, butterflies,
you all make lovely flies
But I love you r wings,
which are sometimes hidden by trigs
you are so beautiful,
And are also very colourful.
you just love spring nectar
At each and every sector.
Your wings are so small
And light like a tennis ball,
Butterflies, butterflies, butterflies.
You all are very nice.

II JAY SHRI UMIYA MATAJI II
II JAY SIYA RAM II

SCIENCE CORNER GROUP

Shri Ganesh

Mr. Urvish I. Patel
(M.Sc., B.Ed.)
Mrs. Bhavna U. Patel
(B.A., P.T.C.)

Always Be Ahead.........
Gujrati & English Medium
Std. 5 to 10

Address : G-98/1176, Shivam Appartment, Near Vyas Vadi, Nava Vadaj, Ahmedabad-13
M. 9909007512
E-mail : uvpatelscg@gmail.com

॥ જય સેંધી મા ॥

Mahesh Oza
M. 98988 60393

SWASTIK
MOTOR DRIVING SCHOOL

4, First Floor, Shivam Complex, Opp. Agrawal Tower, Bhuyangdev Char Rasta, Sola Road, Ahmedabad-63.

116, First Floor, Satyam Complex, Opp. R.K.Royal Hall, Science City Road Ahmedabad-60.

NIRAV PRAKASHAN™

(Educational Publishers)

29, Kalyan Bhavan, Near Havmor Restaurant, Relief Road, Ahmedabad-1.

Phone : (079) 25352172, 25353320, 25323659

E-mail : nirav_prakashan@yahoo.co.in

B.Sc. M.Sc. B.Ed. M.Ed. B.C.A.

M.C.A. P.T.C. I.T.I. LL.B.

Pharmacy

Std. : 11, 12th Science

Diploma / Degree Engineering

ના પ્રકાશનોમાં

અગ્રેસર પ્રકાશન સંસ્થા

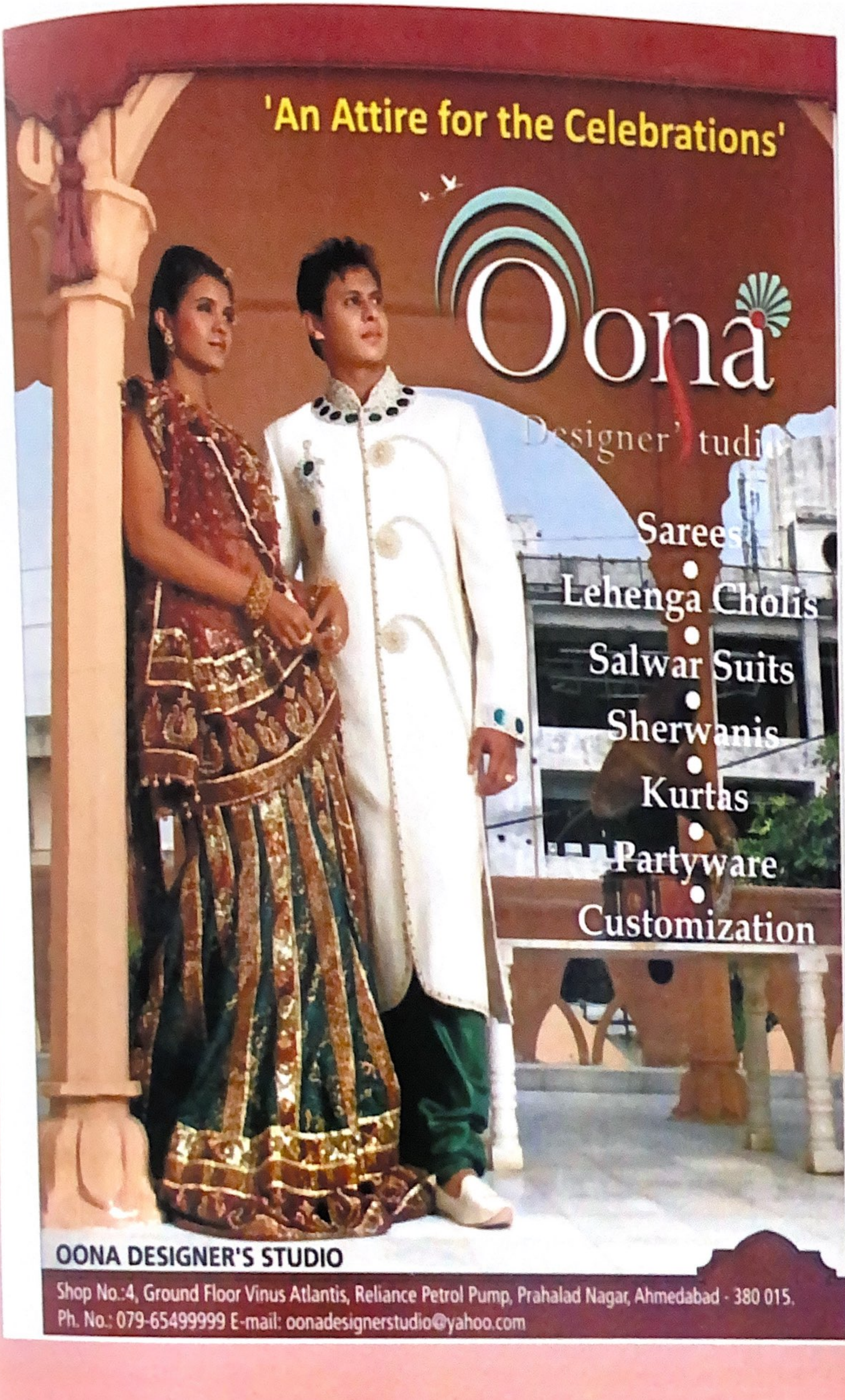
'An Attire for the Celebrations'
Oona
Sarees
Lehenga Cholis
Salwar Suits
Sherwanis
Kurtas
Partyware
Customization
OONA DESIGNER'S STUDIO
Shop No.:4, Ground Floor Vinus Atlantis, Reliance Petrol Pump, Prahalad Nagar, Ahmedabad - 380 015.
Ph. No.: 079-65499999 E-mail: oonadesignerstudio@yahoo.com